

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

АЛИСА У ЗЕМЉИ ПРИЧА

Најлепша остварења са V конкурса
за најкраћу кратку причу

(Приредио Ђорђе Оташевић)

АЛМА

Београд, 2006

АЛИСА У ЗЕМЉИ ПРИЧА

Најлепша остварења са V конкурса за најкраћу кратку причу
(Приредио Ђорђе Оташевић)

Рецензент мр Мирјана Гочанин

Технички уредник Горан Оташевић

Ликовно решење корица Милан Бештић

Коректура Љиљана Оташевић

Издавач „Алма”, Београд

За издавача др Ђорђе Оташевић

Штампа „Скрипта Интернационал”,
Београд

ISBN 86-84023-58-7

Београд, октобар 2006.

almabg@sezampro.yu

www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Међу више од хиљаду и петсто прича пристиглих на V конкурс за најкраћу кратку причу, који је организовала издавачка кућа „Алма” у сарадњи са „Беографитима”, Мирјана Гочанин, Весна Денчић, Дарко Коцјан, Драгана Лазић, Алма Оташевић и Ђорђе Оташевић изабрали су, по њима, три најбоље приче. Приче послате електронском поштом или потписане приче нису биле у конкуренцији за награде, али су, уколико су својим квалитетом то заслуживале, уврштене у овај зборник.

I награда:	Давор Радуљ: „Мучнина“
II награда:	Иван Вукадиновић: „Телетабиси“
III награда:	Милан Мицић: „Бахауски ноктурно“.

ПРИЧЕ, КО ЈЕ ЈА, ТИ, ОН?

Да, када сам тог јутра устао из каљуге схватио сам да ја уопште нисам ти, да сам бољи. Није ми важно ако ти тако не мислиш, јер сам за тебе ја ти, а ти ја. Сазнао сам још нешто, онај ужасни, огавни човек, он, баш он, мисли да је још бољи, да, онај твој пријатељ, јер опет када погледаш, за њега си ти ти, он ја, а ја он, изгледа да сам ипак ја најгори, победио си.

ШЕТЊА

У ваздуху се осећао мирис прљавих ногу, птице су бацале свој бели измет свуда по улици, радиле су то некако господски. „Здраво, нисам те раније...” а онда је умро. „Имате ли који...” и он је умро. „Помозите ми да ...” ох, како је само умрла. Наставио сам да шетам кејом и ту је он био, шћућурен поред једне бандере, „Идемо?”, „Да, свакако”.

Алекса Алвировић

ЈУТРО

Ноћ очас прецвета. Лично, сматрам да је то једина зрела жена која зором устаје свежа као ружин пупољак чије је име девојка.

Бранко Антонић

НЕСХВАЋЕНА ПРИЧА

- Шта мислиш о мојој причи?
- Не свиђа ми се што је тужан крај.
- Није тужан крај, то је само њен сан.
- Радије би онда да је нису будили.
- Није је нико будио. Није спавала. Само је сањала.
- Мислим да она заслужује бољег.
- Немој тако, зар не мислиш да он њу чини срећном.
- Промени речи, па ћу променити мишљење.

Ненад Атанацковић

ЛАЖНО КРЕТАЊЕ

На столици јакна чека свог човека -
- као да негде треба поћи.
И ципеле пуне жуљева вребају на моје кораке -
- као да негде треба поћи.
Облачим, обувам.
Закључавам врата, цвикере стављам још,
И одлазим негде –
- баш као да стварно негде и идем.

ПРЕ СУНЦА

Пролог:

Лето. Чудно јутро. Мало је влажњикаво, због близине реке. Лишће је зрело зелено. Постоји у току дана у граду један тренутак када је мукла тишина. Као у некој далекој шуми... као да су сви у том једном тренутку задржали дах. Чак и мува која се у сличним приликама чује - не чује се. То се можда некад звало Зора (мислим да је то анахрона реч, али добро, нек још овај пут буде зора).

Лице:

Ја се у таквим тренуцима осећам потпуно огољено, искрено и снажно. За догађаје лоциране у то доба дана никад нисам најсигурнија да ли су се догодили... или да ли је требало да се догоде.

Рефрен који се не понавља:

Гледам са трећег спрата кроз густу крошњу на труцкаву стрму капетан Мишину. Испред мене су неусељени прозори мусави од малтера. Иза мене је нечији дах. И онај тренутак мука.

Кулминација:

Тишину је разбио лагани звук мотора. Одвезла сам се брзо великом облом кривином. Срце се грлило са тврђавом која се огледала на мирној површини реке. Нога је притискала гас до краја.

Катарза: Онда сам се зауставила на обали испред магле која се подизала. Први аутобус је кренуо са станице. Почео је нови дан.

Тања Бакић

ПРОБЛЕМ УНИВЕРЗАЛИЈА

Свака звезда има своје уво. Свака беба воли беби-папу. Свако пиле жуте је боје. Сваки сан оставља отиске прстију. Свака сломљена идеја има своје парчиће. Свака реч невина је док је кондом не упрља. Сваки сјај има своју таму. Свако савршенство има своју негацију.

Свака универзалија има свој проблем! Сваки проблем има своју универзалију!

Рајна Беговић

СЛИКАР

Душа и очи четкицом источише трептаје своје. Белина платна нестаде. Празнина оста.

Марјан Беленки

НАРОД И ЦАР
ИСТОРИЈСКА ДРАМА

Цар: Народе! Доносим вам прогрес и цивилизацију!

Народ: Нећемо прогрес! Нећемо цивилизацију!

Цар: Зар хоћете да потонете у таму и незнање!

Народ: Хоћемо!

Цар: Онда идите до ђавола! Ја одлазим.

Народ: Ура!

(Превела с руског Алма Оташевић)

Ирена Бергер

ЧОВЕК ЈЕ БРУТАЛАН!

Је л' си се питао некада зашто се грешке понављају, и зашто нам „погрешни” партнери наилазе.

Је л' си се будио пун мржње и кајања због живота предатог у руке неког странца, који ти је сапутник постао, а након година остао је само горак укус некадашњих усана најслађих?

Не, нећеш рећи – погрешио сам, рећи ћеш – тако је свима, јер то је живот, а живот је бруталан.

Није бруталан живот, бруталан је онај који га живи у лажи. Човек је бруталан – према себи.

Зашто се будиш хладан према јучерашњем смеху, а радостан због мисли о греху који ниси чак ни починио, јер се то не ради, грех је недопустив.

Шта је грех? Слика тебе која ти је страна? Тешко је разумети да мана није мана када се користи, мана није особина нити њен облик, мана је алат. У рукама правог она ће истина постати и ослободиће те. Ако је се крив дочепа, постаће пех. Губитак биће превелики. Човек не уме да користи мане. А мане те чине јачим.

Мане су траг који остављаш.

Због мана некемо могу да значим макар мало.

Због врлина ме нико неће волети – њима је лако одолети.

Милана Божић

ТАЧНО У 5

Тачно у 5, он закључава врата свог малог стана у главној улици. Чујем га како то ради два пута, скоро мелодично, а онда брзим покретом руке проверава да ли је кључ обавио свој посао.

Свако поподне, 7 дана у недељи, 52-е недеље у години. То је 728 окрета кључем у години. 728 окрета тачно у 5.

Ако напнем ухо довољно јако, могу чути пуцкетање његових старих зглобова.

Проверава сандуче са поштом.... Суморна шкрипа малих врата и ... ништа. Ни покрет, ни .... Тренутак дуг и лепљив као минут ћутања.

Увек наштимован на срдачан поздрав. Угланцан. Са шеширом господина. Бесан, а питом.

Он корача кроз гестове, сигуран у своју интерпретацију.

ЈУТАРЊИ ЗАЈЕБ

Дан је блијед. Малокрван. Продајем га доколици за кутију страних цигарета, јаку црну каву и мало устајалог зрака. Предивна, Виктор и Новак буље у мене. Предивна, Виктор и Новак су моје саксијске биљке.

Соба 23. Црно - бијела фотографија на зиду, на тв-у црно - бијели филм. Салвадор Дали у сусједној соби краде све боје. Матора битанга.

Киша опет пада. Јефтина и млада. Као курве у парку поред аутобусне станице. Чешке, руске и албанске

курве. Као чешка, руска и албанска киша. Замишљам да сам туриста који је управо изашао из аутобуса и жели зграбити њене капи, сакрити их у своје кофере ... Моја киша. У мрежастим чарапама и на високим штиклама. Оправдано сам изостао са свих културних дешавања. Јео сам хот-дог, пио сам Соса Соли, слушао MTV. Мозак је испран. Осјећај је диван.

Подригује ми се. Опет сам појео апсурд свакодневице за доручак.

Сједам на кауч. Подижем ноге, отварам дневне новине и тражим своју слику у читуљама.

Колико дуго сам већ мртав?

ТРЕНД

Много сам се забринуо, сваки дан гледам како, људи мењају боју. Разумљивије ми је кад се навијачи намажу бојама него кад њихови љубимци мењају боје клубова. А по завршетку утакмице никако ми није јасно кад пре стигну да се намажу модрим бојама.

Скоро угледах комшију, сав пожутео. Уплаших се.

- Комшија, јеси ли добро?

- О, како да не. Тренд – одговори – у тренду сам, у данашње време не можеш се понашати индиферентно.

Гледам пензионере – све блеђи. Шта ћеш – мислим – и они у тренду.

У нека боља времена заокругљени, подбули, држали су ватрене говоре, попримали боју пламена. Буктиње се угасиле. Нико више у косу ни црвену ружу да стави.

А не видим више ни младих људи једрих, црвених. Скоро ме један клинац упита:

- Ћале, јеси ли ти некад дувао?

Ови данас пожутели од дувања.

Шта ћете, мумифицирала нам се нација, пратимо светске трендове.

Александра Врцел

ЈЕДНА СМРТ

Година је 2005. у некој измењеној стварности. Мозак му је отишао под стечај јер једноставно више није могао да покрије губитке. Мада је цео систем механички још увек беспрекорно функционисао, неко други је заузео чеону позицију у управном одбору и преузео доношење одлука на себе. А он је почео да извршава наредбе, у страху да не изгуби и ову безначајну позицију коју је имао. Одговарао је на постављена питања, смешио се старим пријатељима и одмеравао лепе жене које прођу улицом. Све је било ту, а опет није.

Све док једног дана није по наредби престао да дише.

Иван Вукадиновић

ТЕЛЕТАБИСИ

У почетку беше реч. И реч беше у говорника. И реч чуше слушаоци. И слушаоци пожелеше да и они имају своју реч. И почеше да копирају Узор, мислећи како копирају. И од оригиналне речи, преузеше само један њен део. И додаше неке своје упадице. И не приметише како се њихова реч лагано, па све брже, одваја од реалности.

Битно да је њима лепо.

ЕТНОЛОШКА ПРИЧА

Радећи као етнолог на терену, упознала сам занимљиву старицу која ми је испричала сан који сања сваке ноћи последње две године. Толико ми се свидео да сам га у стручном раду назвала „Сонет о унутрашњим путовањима”. Њено објашњење сопственог сна записала сам као аутентичну причу.

- Ми људи се сваком сусрету у сну чудимо. То се наш разум буни, каже: ја сам господар твог живота. А чудесима се срце радује, као и сваком преласку у ново стање. Знаш ли ти, дете моје, да ми тајанствена знања баштинимо и да наша душа већ све зна? Само јој треба отворити нова врата и повешће те на унутрашње путовање. Оно што ти називаш паганским бићем жуди да захвали природи, ветру и води, и старом мирном храсту – испричала ми је.

Не прође ни један дан а да не размишљам о њеним речима. Једне ноћи сам је чак и сањала. Тада ми је рекла: „Дивља мисао се у обреду оваплоћује. Драгуљи из Времена сна се у обичају крију. Један живот са прецима живимо”.

Данијела Вучевић

ОСТАЛА ЈЕ ХЛАДОВИНА

Нису разумели његову страст за пошумљавањем. Смејали су му се и називали чудаком. Међутим, он је знао за латинску изреку да се воде кваре ако се не крећу и мењао је ствари. Ишао је од једне врлети до друге и садио дрвеће. Ведар и духовит, застао би на трен пред свачијом кућом узвикујући: „Време је за акцију. Спаваћете кад одете у пензију!” Одвраћали су га речима: „Није ово питом крај, дивљина је ово”, на шта им је он, без престанка посвећен сађењу, одлучно одговарао: „Ви би хтели да буде пошумљен пре него што засадимо дрвеће. То што смо у овој врлети разлог је да учинимо све за себе и своје потомке, јер дивљина стално вреба своју прилику“.

Њега више нема. Остало је дрвеће у чијој се хладовини башкаре они који су му се најгласније смејали.

Сузана Гајић

СУТЕРЕН

Мој прозор гледа на улицу. Кроз њега пролазе сенке туђих корака, понеки осмех или свађа заљубљеног пара.

Кроз моју улицу пролазе и троле. Свако вече ослушкујем њихов троми ход кући.

Сутра ће рано поново кренути да превозе буљуке људи.

Мој кревет је мој свет. И мој прозор. Кроз њега често улази градска прашина, директно са тротоара.

Понекад маштам како се гурам кроз масу људи и улазим у тролу. Понекад маштам како неко ослушкује моје кораке, шћућурен у сутерену. Али моје ноге мирују. И моје руке. Само се очи покрећу.

Једино ће оне остати отворене када ме не буде.

ТЕСТ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ

Троугао иде на троугао. Коцка на коцку. Лопту треба да убациш у отвор који је округао.

То знају и мала деца. Скраћеница 7 д у н значи седам дана у недељи. То знају и она мало већа деца.

Ми смо јинг и јанг. То знам само ја.

ЛУТАЊЕ

Тога дана (можда ноћи) кренуо сам у потрагу за сопственим идентитетом. Да се приметити да сам могао остати и у дотадашњем стању као нпр.: Човек без Идентитета, човек са идентитетом особе која је на улицу изашла са једном обуvenом ципелом или томе слично. Мој одговор био би да никада није време за упрошћена психолошка разматрања.

Разлог мог изненадног поласка беше потрага за општим, грађанским идентитетом о коме ми се, да будем искрен, у свести јављала крајње нејасна готово грозоморна слика.

Сам полазак на пут био је доста дирљив и истински емотиван. Од безбројних урбаних тачака, предела, затим заборављених природних лепота, тешко је било одбацити њих све и одабрати место одакле би пут водио ка сигурној луци грађанског живота. Такво настојање се претварало у тежак малограђански сан о ситним правима, повластицама, поседовању предмета. У мени се водила велика унутарња борба да надвладам године материјализма и да физичко постојање ускладим са душевним. На крају ипак нисам успео. Нека овај запис остане као сведочанство.

ИМЕ

Дуго сам измицао убицама. Још увек има простих трикова који пале, само их не треба понављати. Ипак, све то прилично замара, знате.

Пре извесног времена сам приметио да су сви Прозлази затворени. Нема више простора за трикове. Просто, убице су прво убиле моје име. Убили, ватреним оружјем, по пропису. На крају оверили. У главу имена.

Морао сам да смишљам ново име. Кад открију и њега, можда то буде крај. Име моје, отвори четворе очи.

ИЗБОР ПАСТЕ ЗА ЗУБЕ ЗАХТЕВА ДУБОКО РАЗМИШЉАЊЕ

Колико је само богато тржиште ових дана! Јован II стоји пред палетом пасти за зубе. Не зна човек коју да купи. Раније је редовно ишао код зубара, али сада нема пара за то. Време чини своје, ефекти одржавање зуба почињу да бледе, а сами зуби полако тамне.

Прошли пут купио је пасту са калцијумом да би избелео зубе, али је један почео да га боли, иако је несумњиво посветлео. Пре ње је користио неку која је добра за десни које су почеле да се повлаче. Успео је да заустави повлачење десни, али су зуби почели да тамне.

Јован II сада стоји и размишља: да ли да зуби тамне, а не боле или да буду бели, а да боле? Одлучио је.

Жртовао је осмех за недостатак бола. Уосталом, скоро и да нема чему да се смеје.

ПАКЕТ

Е, још ми је само киша фалила. Срећом, ово ми је последња пошиљка данас. На измаку сам снаге. Данас је било поприлично пакета. Уопште их има доста ових дана. Ваљда због пролећа. Овај је баш тежак. Надам се да ме неће терати и да га залијем. Сви вичу: „Мора да залијемо”, „Ма само једну чашицу”. Већ ми се манта. Ако и овај залијем нећу знати пут. Али добро. Волим овај посао и мислим да нема лепшег. Ево је тражена адреса. Па, ову кућу знам. Беше прошло пролеће и нат-прошла зима, чини ми се. Да, сећам се овог димњака. Домаћине! Ево мене опет. Отпадоше ми крила и кљун док вас нађох. –Опет ћерка. Трећа. Ма нек су живе и здраве. Живели!

ЧОВЕК

Имао сам плаве очи, говорио истину, помагао другима. Једном осетим да ми у желуцу нешто расте и тог дана сам први пут слагао, случајно. Сутрадан опсујем, у аутобусу не устанем једном инвалиду, закасним на посао, извређам колеге, напијем се и дођем кући касно. Није прошло много па сам украо. Стомак ме мање боли. Љубомора и завист других је цветала око мене. Мање сам лагао. Заборавио сам годишњицу брака, са женом се посвађао и први пут је ударио, али те ноћи

боли није било. Нисам отишао оцу на сахрану, заборавио сам ћеркин рођендан, жену сам преварио... Стомак ме сада не боли. Више не лажем. Имам црне очи. Ја сам животиња.

АНДРЕ ИПА

Андре ипа! Андре ипа... – дречао је миш који је претрчавао мој ТВ екран, чувени Брзи Гонзалес. Андре ипа! С тим ехом сам изашао из стана. На стубишту сам избегао инкасанта за струју и воду. Андре, андре...Испред лифта – киријаш, ал ме није видео. Помагао је некој баби да убаци куче у лифт. Ја доле, он горе! Андре, андре...

На станици мурија. Блокирала цели кварт. Наишла је „Деведесеттројка”. Ускочио сам. Андре... Ехо је нестао! На првој следећој станици ушао је контролор. „Контрола карата!” Немам карту. Повлачим се уназад. Догађа се метаморфоза. Двоје путника накнадно постају контролори. Напрасно се представљају. Уствари, контролори су били пре, само се нису представљали. И тај путнички сој је чудан! Никад не знаш ко су, шта су, ни куда иду. Контролори контролски контролишу...

Возач аутобуса доживљава лакши удес. Стакло се расипа, а врата су се аутоматски отворила... Између масе аутомобила трчао сам. Чула се нечија сирена...

Андре ипа! Бежао је Брзи Гонзалес и по болничком Тв-у, ноћ пре мог отпуста... А и сада... данима га гледам како претрчава моју затворску ћелију!

Тања Дебељачки

СМИСАО...

Шумски дух, господар шума и звјери. Пастир чије стадо чине јелени, кошуте, зечеви, које чувају вукови или рисови. Образи су му плави, очи зелене, брада дуга и зелена. Понекад се огрне у крзно, а неке легенде га приказују са роговима и измаскираног. Лева ципела му је увек на десној нози, кожух закопчава на погрешној страни. Он нема сену, крв му је плава. Он посматра нешто друго. Не могу да докучим шта. Можда душу? Поглед му је туп, и зенице ситне. Пољубила сам га у врат, тачно на место где се налази Адамова јабучица.

ПРОМЈЕНА

Она је била жута са црвеним тачкама око струка, а он је имао плаве пруге на леђима. Препознали су се по кашљуцању од космичке прашине. Смијали су се својим различитостима. Смијали су се гласно и дуго и гледали својим чоколадним погледима.

А онда су се у сату поцијепали механизми и све се модернизовало. Она је своје црвене тачке преобукла љубичастим сомотом, а он је своје плаве пруге сакрио испод црних кошуља и вјештачких трепавица. Нису се више могли препознати нити су се смијали својим разликама. Она се сада бринула о својим пјегавим жељама, а он је био преокупиран својим ишпартаним слутњама.

Неко их је, у пролазу, прикачио за нове машине Зујалице. Сваког на своју траку. Можда се зато више нису разумјели. Уштиркане ријечи нису им говориле ништа, а вјештачке трепавице нису нудиле поуздана осјећања.

Да ли намјерно или случајно, питање је.

НА ПЛАДЊУ

Кад су порушени и задњи торњеви, нови господар се поклонيو пред уморном масом (то је био његов посљедњи наклон) и објелоданио свој глас:

„О, свијете гладни! Данас смо срушили и посљедње у шта сте добровољно улагали свој напор и труд. Од данас не постоји више ништа у чему ћете наћи смисао

свог рада. Нећете пронаћи ниједно мјесто на које ћете моћи поносно стати и осврнути се уназад.”

Један човјек из масе је повикао: „Шта желиш да сад урадимо, господару?” а затим су се чули поклици са свих страна: „Реци нам!” „Реци нам!”...

Господар је пришао једном великом столу, сјео и рекао мирно: „Претворите овај сто у јато птица. Испеците ми их за вечеру и ставите на један велики пладањ на овај исти сто!”

Људи су се одмах раздијелили. Једни су се претворили у дрвосјече. Други у мађионичаре. Трећи у птице. Четврти су постали ловци, пети пекари... На крају је све било како је захтијевано. Кад се у сутон појавио господар, све га је чекало спремно, али није било нигдје никога.

Дозивао је људе. Сто је ћутао нијемо. Печене птице су зуриле својим мртвим очима. Сјео је за сто. Сам.

МОЈА ГЛАВА

Шта је моја глава? Велика Васиона виђена кроз дурбин. Из тог угла, моја глава је ћуп пун злата за које ранораниоци буновно говоре да су Звезде пред гашење јутарњом росом. Зато је моја глава рој поспалих звезда или ћуп пун златника пре него Сунце своју косу небом не растресе. Нек свако одлучи како ће моју главу гледати. Али, како год је видели она ће ко прича о Лазару неумитно искрити.

ПРАВА ЖЕЉА ПОСЕБНОГ КАМЕЛЕОНА

Ја сам гуштер на камену који ишчекује сунце да би му се за свагда предао. Да сам којим случајем Камелеон, моја би врста ишчезла поставши његова пламтећа корона.

Зоран Додеровић

ЗАБЕЛЕШКЕ С ИВИЦЕ СТОЛА

1. Тамо где се руке ослањају на равну ивицу стола, тамо је моје краљевство.

2. Бака је пила кишу. Принела је дрхтаве дланове уснама и сркала кап по кап.

3. Пуцкетао је прстима док су се долином ваљали таласи.

4. Реј Черлс је свирао као да гледа у будућност. И видео је светлост, нема шта.

5. Проза је као перорез. Оставља трагове тамо где се писац најмање нада.

6. Без контејнера брзо би смо презрели сами себе.

7. Причају о победи јер у њих верују само слабићи.

Тамара Жиких

НЕКАДА ШЕЋЕР И ТРУЊЕ

Прсти су прштали по врелим малинама. Грозим се од додира бодљикавих листића, али поново пружам руку. На језику шећер, труње и остаци земље. Негде цврнут и облаци.

Звоно на вратима. Устајем уморна од неког трчања, и пре него што се одазовем, цевчицом прикупљам остаток сока из чаше.

Миросладски Здравковић

ПЛАЧ И ШКРГУТ ЗУБА

Огољене жице пружале су могућност остваривања замисли. Искључивање електричне енергије одложило је подухват. Недовољно испланираним покушајем није успео да оде. Морао је да пронађе решење.

Дилема: како остварити смрт а не повредити чланове породице, не покренути их да пођу истим путем? А људе је лако разочарати, углавном оне који полажу наде у тебе.

Читав живот и јесте узајамно разочаравање и томе није видео крај.

Тело му преплави слабост. Неспремност прихватања Божије милости преплави га. Неразумом похрли у жељено безразумље.

А тамо: плач и шкргут зуба...

БОЛА ОД МЕСЕЧИНЕ

Играли смо покер за скидање са домороткињама. Месец се љуљао, преливен румом, и одједном, постаде неминовно. Изронила је из плаже. Како је само дрско погледала галију плавим, а онда ми намигнула зеленим очима. Затим се, као свака права дивљакуша, успентрала уз кедар, зајახала љубичасту орлушину и одлетела уз неподношљиво вриштање. Осетих животињску глад и наредих испловљавање у правцу свињских острва.

Мирко Зеџ

ПУСТИО САМ СТРЕЛИЦУ У МРАК

***

Шта желим: да пређем на некакав виши ниво постојања. Овако је тужно: ја стојим, гледам дрвеће, па се померам, гледам ствари, па путујем, очекујем те, привезан за шине, и слике се смењују. Без покрета, никад ништа различито не бих угледао, осетио. Желим да будем слободан од кретања, да видим.

Не желим да те сретнем на улици. Не желим да те сретнем у ознојеном аутобусу. Волео бих: да те сретнем поред реке, или у шуми, ван тока ствари, да можемо делити надвоје свет који видимо. Као река, пролазност и вечитост истовремено. Као шума, живот који се суши и обнавља. Али сад сам ироничан. Крај младог речног корита, у зори младог багрема, сретни ме сада ти.

Не постојиш, зар не? Изгубила си тело током ових година, а тело је све. Постоје још једино бројке: низ цифра, којима ћу те наћи ако будем имао храбрости. А нећу је имати, сигурно. Дизаћу ти храм, знајући да те више нема.

Слатка смрти, смрти.

***

Мада у сну сам покушао да ти се обратим ти ћутке у даљини Ходаш боса по ливадама и не знаш где

ћеш да осванеш Измолиш парче хлеба од непознатог
срца Па према мени кренеш али никако да стигнеш

Зато сам тебе изабрао за своју смрт дао сам ти
име Мада у моме сну изгледала си старо старо старо
Желим да те дочекам обучен шарено лепо лепо Па да
ме нежно у своје дуге топле руке повратак загрлиш

Ива Игњатовић

ОКО

Око је ум али многи слуђени сопственим јабучица-
ма које ништа не обухватају, никако да икако схвате то.
Око бескрајни Ум у који увиру светлосне формуле из
два рођењем дата језера подно високе стрмени од људи
прозване Чело. Тачније, литица подно сваке фонтанеле
у свет призваног човека.

Невена Игњатовић

СПЕЛОВАЊЕ ДУШЕ

Ти не знаш шта је човек, не знаш шта је душа, не знаш шта је живети живот и уништити га само једним узмаком малог прста. Не умеш да разликујеш љубав и страст, не умеш ни да их спојиш. Романтику не спелујеш како треба, јер не знаш за њу. Видиш, али не оно право. Стаза ти је била и остала уска, коначна, док је моја широка и бесконачна. Љубав и разумевање које бих ја имала према теби никад не би достигао, јер би за тебе то било несхватљиво, загонетно. Чигра се врти око своје осе, расплиће и заплиће људске животе, али понекад се и ми можемо играти њом, и ако прихватимо оно што заиста јесмо, истински центар тела и душе, настављамо с погледом који разбија оловне капије живота тајни и разумевања других бића. Ти никада нећеш схватити дубину шаре уклесане у дрво живота и зато никада нећеш допрети до мене, јер ја сам универзум, а ти гола вода.

Зорица Илић

АГЕНЦИЈА ВРУЋЕ ЛИНИЈЕ

Агенција „Вруће линије” нуди своје услуге много повољније него прошлог лета. Топла линија се шири, али су цене отишле, па је препорука агенције да ко може вруће да смлачи нека смлачи.

Моле се корисници који усијају да мало о'ладе, изгорели и прегорели да се не боје куршлуса, у агенцији има довољно струја свих напона, мада ми ништа не гарантујемо, а да је повољније – повољније је.

ИСТИНИТА ПРИЧА

Мој друг из Подгорице, дотични Ђорђо, вративши се кући с посла затекао је у свом стану, у свом кревету, поред своје девојке, непознатог човека, који се пре онога што зна и пашче а да не иде у школу истуширао у његовој кади, обукао његов баде мантил, употребио његов парфем и ручник, и у његовим папучама дошетао до његове постељине. Није се много премишљао. Извадио је пиштољ из јакне и упуцао лупежа и глибушу. Није имао куд. Побегавши од црногорске полиције, дошао је код мене у Србију. Скривао сам га шест дугих месеци, све док није набавио лажни пасош и нестао без трага. Јавио се из Италије. Захвалио ми се што сам испео прави пријатељ рекавши ми да ми је дужник. Одговорио сам му да бих и ја учинио исто што и он. И да бих увек поступио супротно од онога што полиција очекује од обичног грађанина. Е, сад, онај ко прочита ову причу, нека ме пријави полицији ако жели да заврши исто као лупеж и глибуша.

J.

ТАН–ГО

Било би занимљиво сазнати како је стигао. Да ли је залутао. Колико ће се задржати. Али то је већ друга прича. Ја волим приче.

*Добро вече.
(Добро вече)
Хоћемо?*

*Идемо полако: окрет – други; идемо музика... да,
то је требало да буде...*

*Не журите.
Где сте кренули... где сте кренули сами!?*

*Опустите се.
Идемо заједно – не вуците – падате! Опет...
Са че кај те.
Заједно...*

Слушајте музику...

*Како смо рекли:
нога из кука – права леђа – благи наклон напред –
ход као по шинама, да клизи – не клатите се – ба-
ланс! – прсти, али не балет! – корак уземљити,
сваки корак изградити и*

разумети.

*Слушајте музику и опустите се,
у загрљају... Ова игра нема правила...
Нисмо ништа научили – не учимо – покушавамо да
уђемо. У плес.*

*А пролеће је и можете, ако не будете играли без
мене (а и ако будете), можете да осетите да
плешете
и да се заљубите у овај плес и да тако заљубљени –
плешете, плешете, плешете...*

Са мном?

*Да, са мном. Ви!? А ко други, са вама причам... и
играм ... да плешете...
плешете...
(пазите на друге)*

*А пролеће је и можете, док плешете, и да се заљу-
бите. Да, ви...*

Као у причи. Која се плеше.

2005, пролеће

ДЈЕЧАК КОЈИ ЈЕ ПРАВИО ДУГЕ

Све што је потребно за дугу су Сунце, вода и погодан положај – између њих двоје, с леђима ка сунцу.

Док је тога јутра причао у парку са дјечаком на клупи преко пута његове, Зеко је био потпуно свјестан ове чињенице. Никада није приповједао занимљиво док га неко гледа у очи. Његова специјалност биле су дуге и уз њих је увијек причао занимљиво и самоувјерено. „Као чаробњак”, говорили су. Без њих био је досадан. Ова вјештина и није била нарочито пријатна – плуцкао је док прича. Давно је још уочио да, док то ради окренут леђима Сунцу, у облаку ситних капљица насталих као продукт његове приче ниче дуга. У почетку малене и неувјерљиве, прерастале су у прекрасне, широке творевине јасних, а ипак меканих боја.

Потом је почео да их презентује пријатељима, кроз причу, под маском случајности. Довољно је било да стане испред саговорника који је окренут леђима Сунцу и представа је могла почети. Тако је стекао сигурност и у његовим причама ницали су дворци, рађали се змајеви, нестајале принцезе.

Тако је имао оно што му треба: слободне очи.

Јерина Јерменов

МИТОЛОШКА ЛИЧНОСТ

А он? Ништа. Закаснели падају у јаме заборава.

Бане Јовановић

СРПСКА ПРИЧА

- Од горег може горе – рече први.
- И од бољег може горе – утеши га други.

ЉУЉАШКА

Љуљашка није што и клацкалица, и ако те и једна и друга дижу у висине.

На клацкалици ти је једина извесност да ћеш већ у следећем трену бити доле. На љуљашци пад је само хватање нове висине.

Између: ниже и више, изабраћеш више, још више, још више, још...Не слутећи све ближи пад!

Уљуљкан висинама, нећеш ни осетити да си на клацкалици живота.

До једног дана!

ПУСТОПАШНИ

Звали смо га Пустошани Рок Хадсон. Глават. За оно Време леп. Чак наочит. Увек насмејан. Зуби ко цокуле. Јаки и убојити. Увек право седео, криво зборио. Мио, а знали смо – гмаз. Цуре на њега у несвест падале. Оже- нио касније најружнију, спојили их карактери. У живо- ту се снашао пре него се родио. Рођен да се снађе. Здрав, леп, главоња, свака би га мајка за сина пожелела. Остале жене за све остало. И уђе у структуру. Прво ма- ло, па већу, па највећу. Прво сви председници па после он. И тако већ пола века. Ко га зна, одувек исти. Ко га није знао, умах га је памтио. Нису га залуд звали, ка- жем, Пустопшашни Рок Хадсон. Е, и име још да му ка- жем, и презиме...Ал нашто и зашто? Не бојим се ја ње- га. Зна ме он. Него је таквих одједном много па ако се сви препознају, за мене би било превише.

МЕМЕНТО

Премеравајући тротоаре попут Бодлеровог „Албатроса”, осетио сам да неко провлачи руку између мог тела и десне руке. Привлачи ме к себи. Полако сам подигао главу, отварајући зенице као да треба да уденем конац кроз иглене уши. Познато лице жене и речи: „Хајде са мном!”

Мрачни пролаз, степениште без упаљеног светла. Звечкање кључева и поново мучнина. Просторија, лампа прекривена црвеном марамом. Кич? Непознавања културе сређивање ентеријера. Бордел. Зарађивање новца и место у које је запала због лошег детињства, малтретирање од стране оца и прећуткивање мајке или је то љубав према...

На поду пепељара пуна опушака, чаше и ненамештен кревет. Тада сам осетио укус дима и алкохола који ми запоседоше уста и грло. У трену прихватања чињеница, трже ме јак шум воде и глас: „Раскомотите се, послужи пићем и знаш, и ја пишем поезију.”

Стигао сам кући и желео да што пре то све заборавим. Ипак из сећања не излазе соба, ситуација, осећање и наравно, жена која пише поезију, а од које нисам прочитао ни један стих.

***

Фебруарски леден дан. Пријатељ и ја седимо, питамо се: „Зашто баш ми?“

Боримо се, боримо да још мало проживимо. Стиже талас хладног ваздуха, носи са собом снежну бајку и све оне старе невидљиве отрове.

Априлски сунчан дан. Пријатељица и ја, она лежи, ја седим поред ње. Кроз оптимистички осмех се питамо: „Да ли је ово последње?“

Бројимо дане опоравка... Пијаца је пуна поврћа, жеља за снагом нас мами, а већ одавно кружи прича да ће нас храна појести, вода попити.

Пријатељица и ја гледамо у звезде, тражимо сазвезђа: Близанци, Девица, Водолија, Мала кола, Велики медвед... Али је сигурно да ће нас Рак покосити.

Хрвоје Јурић

МОГАО БИХ ОВАКО СТО ГОДИНА, ДВЈЕСТО, ПА И ВИШЕ

кад отворим лименку пива, чујем звук који је тек периферно повезан с лименком и с пивом. долази заправо из мене самога – ухо, грло, нос - а капљице које оросе моје надлактице можда и нису пивске.

сједим на тераси ресторана, уз море, негдје на југу, вјеројатно неки оток, пјесак и бистри плићак, *contradictio in adjecto*, али је лијепо, повјетарац, љубазна тамно-пута конобарица, *bossa nova*, не разумијем што ми говори и смјешкам се. неколико похлепних гутљаја растје-рују ми мисли о одласку, путовању и свему што има прошлост. све и ако сањам, вриједило је наручити баш то. Не знам јесам ли понио новчаник, живот је тако непредвидљив.

WELTSCHMERZ

оно што покреће људе наопаки је себастијан имао у себи. тко би му, барем у пролазу, посветио неколико тренутака није имао сумње: себастијан је симпатизирао с многима, а у обзор његове емпатије улазили су сви, без изнимке. његове меланхоличне очи и забринута гримаса којом је испраћао људе и појаве казивали су да свијет пати од тешке болести чији облик и име никад неће бити нађени; чије мрачне узроке и бљескаве посљедице нису могли излијечити ни себастијанови напади бесциљног смијеха, тјekom којим се ваљао по улица-

ма у средишту града. налазио је, дакако, на згражање укрућених грађана, који се нису питали чак ни што му је. таквима је истина била потпуно скривена, иако су њоме били неповратно обујмљени. себастијан: сва туга и сва радост свијета скупљали су се баш у њему; ситниш којим су га добро даривали могао је откупити гријехе свијета.

Усред једног обичног града он је био заточен у својој козмичкој ћелији. револуција коју је себастијан покренуо оне године зато је и пропала. људи не знају што је добро, а хтјели би нешто боље.

Милорад Калезић

ЛАЖНА ПРИЧА

Ова прича је лажна. Стога, из педагошких разлога,
не треба да вам је причам.

ПРИКАЗ ЈЕДНОГ УВАЖЕНОГ ГОСПОДИНА КУБО - ФУТУРИСТЕ

Гледам „Супрематску мадону“.

Тон средњег века умире у успоравајућем ритму великог звона. Свечано дозивам оно што моје биће већ има, не препознато, у дубиози ниског регистра, тамо где се завршава, а и почиње звук. Чекам да допре, да блесне, као у оним приликама кад ухватимо кончето, кад је слика пред нама отворена и кад чекамо на скок у њу. Каква хигијена, примећујем. Рам као остварена купола одговара грчкој симетрији. Она лествица која води у еп, композицију, у нову. Затим још један рам, унутрашњи. И малени корак до садржаја, кроз изломљени 'црни квадрат'. Вртим главу, истежем жиле, грч ме издаје у крик експресионистичког модела. Маљевич би рекао - то су 'магистрале кретања', 'бестежинске бујице', где закон силе као каква исмејана старица уступа апсолутној лакоћи место над - личности; овде нема закона, нема силе; дух се ствара пред очима, пресек суштински важан за монументалност. Какав класик, примећујем. У центру, велика црвена четка - то је сукња филозофије, ново кретање нове мајке, кад узрок мења последицу, кад се разбијена чаша склапа и поново враћа на сто; затим, троугласта црвена глава - кад је шпиц на место чела; стремљење, људи, стремљење! Пуштена Богородичина рука у пругу до црне шаке и мали Исус, раздраган, у складу дисхармоничних квадрата. Ту је и мач у црти - витешки мач богиње. Каква лирика, примећујем. А тон

средњег века умире пред Бергмановим кнезом који
упорно покушава да матира смрт!

Сања Кованџић

У АВИОНУ МИЛАНО-БУКУРЕШТ, 14 фебруара,
2006.

Мислим да су ово доле Пиринеји – каква лепота!

Стјуарт, стари Италијан са исфолираним енглеским акцентом, управо је разбио чашу.

Боже, колико сам ових дана усамљена. Као да нема никога на овом свету за мене. Сви су негде нестали. Мој избор мушкараца је као избор у продавницама у време инфлације '93. Оскудна роба лошег квалитета...Имаш паре а немаш шта да купиш...

Само сам то хтела да кажем.

ДЕВОЈКА И ДУГА

Ветруштина. Пљусак. Улицом жури девојка оскудно одевена и без кишобрана, са књигом стиснутом уз груди. Замишља да јој џепови нису празни, да улази у књижару, у бутик...

Под ногом осети нешто. Новчаник! Погледом тражи канап којим је везан и обесну дечурлију иза ограда. Нигде никога.

Чучне и отвара га. Нема личне карте. Нема пасоша, здравствене књижице...

Ничег што би одало чији је. Само новац!

Устаје. Кажипрстом додирује звоно испод најближих врата. Љубазна госпођа обећава да ће га вратити власнику кад се појави.

Прозор на суседној кући се отвара. Не призивај ме више, љути се неко.

Ко сте ви, хтеде да пита, али завеса јурну напоље и заклони расрђеног.

Девојка још чвршће пригрли књигу. Подиже поглед ка небу и осмехну се.

Дуга је била величанствена.

Дијана Купидонов-Милетић

ОН И ОНА

Потпуна дивота! Обратите пажњу, слатки ко бомбоне, као два тартуфа, танго два слаткиша, дијетално пазе на Дрво живота, блиставо ко ћилим од цвећа и плиша.

Да ли су вам познати – волела бих дознати?!

Славенка Лалић

ЗА ДЕЛФИНЕ

Само сам једном у животу видјела делфине. Нави-
вила сам се њиховој машти, док су тако човјекољубљи-
во искакивали из мора. Не само да ја сам се дивила, не-
го и цијели брод је стајао на ногама. Та несвакидашња
појава створила је слику, умјетност у природи.

Зларин у полеђини остао је са људима упрлих по-
гледа. Други пут свега тога није више било.

Олга Лалић-Krowicka

СУПА

Посве сам заборавила шта сам додала у супу. Можда малкице нокта, шешира, вегете?

Некако не осјећам укус наде.

Ко то сад куца? А то сте ви из 1980! Уђите. Нисмо се знали лично раније, мада сам чула о вашем специјалитету. И онда? Хоћете ли зачинити моју супу? Изволите, па пробајте. Аха, кажете да ипак недостаје будућности. Јој, како се нисам раније сјетила! И тврдите, да је сад одлична. Сједите молим вас, па ћемо ручати. Знате, ви сте савршен зачин из прошлости....

Дарко Лисац

ЦРВЕНИ СВИЈЕТ

Прво се догоди сумрак.

Онако у секунди свијет се зацрвени као кад расловиш лубеницу.

Дјечаци на великој ливади играју ногомет на мале голове направљене од камења, трче, ударају лопту и смију се.

Нешто даље, дјевојчице стоје око клупе, њихови бицикли наслоњени поред.

Листају неки часопис.

Балкони околних кућа су пуни људи, неки пуше, негдје се ставља веш, негдје једноставно гледају у град обојен црвено.

Поглед квари разрушени хотел, даскама закуцан улаз у кафетерију и селотејпом облијепљена стакла.

Ипак, ако зажмириш, лако замислиш велики жути мјесец, ријеку и све остало, сав тај смијех и звецкање леда у чашама, неку добру музику с радија и мирис њене жвакаће.

Као да тада, у том тренутку, можеш осјетити свијет точно онакав какав је и замишљен да буде.

НОЋ

Нетко би можда рекао да човјеку не може недостајати изгорјела кућа, али тај нетко сасвим сигурно није сједио на пустом аутопуту у најтишем дану од како је свијета и у најмирнијем тренутку откако је рата слушао нечије срце како равномјерно откуцава осим када се у даљини зачује рафал.

Онда би поскочило, убрзало се на само пар секунди и опет закуцало ритмом твојег дисања.

Касније на лицу осјетиш њену косу и не знаш мирише ли то она или свијет на купине.

- Морам кући – каже, иако знаш да би радије остала овдје заувјек и гледала у кућу изгорјела крова све док не падне мрак, најцрњи икада, онај у којем нестане и оно мало свијетла између нагорјелих греда и у даљини се види само блага разлика између мрака и обриса куће, тако да можеш замислити како је све уреду и под кровом од црвеног цријепа спава неки дјечак и сања све што човјек може замислити.

Све осим рата којег никада неће бити.

Тамара Лујак

КРУГ

Узели су ми све.

Остала је само моја спољашност. Рекли су да ће ми вратити органе, кад им више не буду требали, али је од тад прошло много, много времена.

Уморна сам.

Још само један круг.

Не могу више.

Још само један.

AD INFINITUM

СРЕЋА

Кад сам видео звезду како пада с неба, помислио сам за себе један свет; свет са елипсоидним, зеленим сунцем, попут нашег.

Али свет безбојан, а пун; јер сам сам био безбојан и празан и неприметан у гомили других који су одисали плавом, црвеном, жутом.

Знао сам да никад нећу успети да досегнем срећу.

Кад је мој свет кренуо да пада, схватио сам да је још неко, тамо негде, далеко, пожелео исту жељу.

КЛАДИОНИЧАРЕВА ТАЈНА

Психолошко мучење над кладионичарским листићем Серђа Чанадановића било је очигледно али не и неуобичајено. „Разбијање главе” пред могућим добитком тек је један елемент кладионичарског фолклора. Сукоб „ватреног навијача” и „страсног кладионичара” догодио се усред одлуке да одигра највећи домаћи дерби. За све је крив глас који му је у сну објавио да ће победити тим за који не навија. Оловка се кретала између ознака 1x2. И најпомнијем посматрачу остало је нејасно чија је колебљивост већа. Колебљивост играча или колебљивост мастиљавог врха оловке. Глава му је пала на сто у стању стопроцентног трезвењаштва. Тешка, као код људи које меље тајна.

До десете године живота навијао је за клуб кога није хтела ни оловка.

ТРАГОВИ ВРЕМЕНА ПРОШЛОГ

Док чекам познаницу на углу двеју улица, посма-трам одразе околних зграда на затамњеним стаклима нове одеће Народног позоришта. Присећам се: пре три-десетак година учили смо, ми који смо тада радили у позоришту, да на трећем спрату суседне зграде (која се одсликава на стакленој фасади) једна млађахна дама сваке вечери вежба јогу поред прозора без завесе – на-га! Догађало се да сценариста на ондашњој сцени „Круг 101” по неколико пута током вечери вија глумце и тех-ничаре по згради не би ли наставио представу, и најзад их пронађе негде на трећем спрату и каквој мрачној гардероби где су се распоредили поред два-три прозора и нетремице прате покрете предане вежбачице. Било је међу њима и часних старина које називамо првацима драме и опере, а богме и по које женско глумачко или певачко чељаде.

Неки од првака су већ давно у вечним ловиштима. Вежбачица је ко зна где. Остали су само нестални одра-зи трећег спрата на уцакљеној фасади и успомена на за-водљиви приказ иза другог прозора с леве стране.

Горан Марковић

SMS

Шта ти радиш у ово снено новембарско јутро? Добро, није јутро него подне, и није новембар већ јун. Видио сам те данас у пролазу, била си у свом ауту, па рекох, да ти се јавим. Не мораш одговорити. Ћао!

ГОДИНЕ

Пробудим се јутрос и клап годину дана старија без разлога. Погоди ме она година посред чела и направи чворугу и ништа друго. Зато сам добила прекрасан букет, наравно из цвјећаре са угла, да га ставим као облог да прође убој од година. Осјећам се тако лудо незрела, а године говоре другачије. Године говоре многе ствари, а ја их скупљам као некад маркице и стављам их у албум остајући детињаста као да ме се то не дотиче. Ма све више личим на Дједа Мраза, носам врећу пуну година као поклона. И што више ходам, то их више имам, а никоме да их дам. А врећа теретом притишће, али не марим. Ускоро ће Божић и Нова Година, можда дистрибуирам оно што је вишка.

БУДИМ СЕ

Будим се као Оливера Марковић, одлазим у хладно купатило, леденом водом перем зубе и умивам лице, иње се хвата на образе, а цртице од јастука остају. На брзака набацујем одећу извучену из ормана методом случајног одабира или узорка. Силазим низ стубе тапкајући и спуштам ногу на улицу. И ту постајем Ирина Родњина, чувена клизачица. Нисам клизала одавно, пишту сам напустила давне неке, а немам ни хаљиницу. Дрхтавог корака преваљујем ту ледену плоху, клижем, двоструки аксл, пируета, троструки тулуп, пируета смрти, опет тулуп и замало да дупетом очешем лед. И клижем и чекам кад ће проћи сезона да се повучем са клизачке сцене. Али минус је 10 и лед се цакли свуда, а

клизаљке старе и зарђале, а клизати се мора јер прилика то тражи. Тјешим се, нисам једини клизач, сви клижемо по ледини живота и трудимо се да прођемо са што мање модрица. Па ваљда ћу сретно и да уклижем у ову импозантну 1999. годину. Планирала сам да идем код својих, но међутим они су отишли код неких трећих, тако да сам то оставила за 2000. годину. Хтела бих да ново столеће прославим са људима које волим.

Весна Марковић

РУКЕ ПРАЉЕ

Руке праље су незграпне, изобличене од напорног рада. Руке праље су храпаве, испуцале од суровог руског мраза.

Размажене и хировите петроградске госпођице су мислиле да је праља ту само да би одржавала њихове богато украшене хаљине, на чијој изради је радило по неколико шваља хиљадама сати и веш од нежне чипке и светлуцавог сатена.

Међутим, руке праље су очарале романтични царски град на Неви. Руке праље су подигле чудесну и заносну балерину Ану Павловну.

ЕХ, АМИНЕ...

Стално тврдоглаво понављаш да је живот непоновљив, да иде, иде, па падне и да му увек неко да руку да устане, пажљиво га очисти, истресе му тур, обуче му нову одећу или закрепи стару и он наставља даље.

Тај твој вез живота могу да извезу најбољи, најупорнији и они које су, после лоше прескочених препона, подизали, нежно их помазивши по глави, склонивши им праменчић косе са чела и благо их упозоривши да то није ништа, да има још пуно таквих препона и да се могу ослонити на цео свет и да ће им свет сигурно помоћи. Неким другима хоће, али не и мени.

Волела бих да мој датум завршетка мене буде нешто што ће ми давати вољу да наставим и бити контра тежа. Желела бих да опасно интуитивни снови које сањам, буду предсказивачи добрих потеза и бољих дана, а не весници нечијих болести и смрти.

„Почни одмах да посматраш смрт као крајњи помоћни излаз” огласи се Малуф из таме моје собе.

НЕЗНАНКА

Дошла је једног поподнева у сламнатом шеширу, уских кукова ситно газећи лакованим црним салонским ципелама са штиклама које се сужавају у тачку. Под мишком је држала средовечног проседог мушкарца. Стала је испред немалтерисане куће, до пола полупаних прозора, и удахнула дубоко. И високо уздигла главу и закорачила у прашњави ходник. Он се правио да је

све у најбољем реду. Надмено и заводнички. Она му је веровала да је све у реду, гледајући га поверљивим погледом који је мајсторски женски прикривао њену слуђеност.

Радослава се окренула од прозора и више за себе него мужу рекла: „Стигао нам неки фин комшилук”. Затим је обукла каљаче и изашла напоље да нахрани свиње. На путу до свињца размишљала је да сутра оде код оне госпође и да јој однесе палачинке са џемом од шљива. Да, сутра ће отићи да се упозна са њом.

СВЕТЛОСТ

Тешко подносим страхове око себе и посебно оне у себи. У глуво доба ноћи будим се и страх ме склопити очи и предати се тами у унутрашњост себе, слушати одјеке своје празнине и ослушкивати ехо тишине. Тргнем се, уплашен од успаваног себе, непознатог у себи, још неистраженог. Вежбом се све постиже, подсећало ме је то на рођење, удахнем ваздух и зароним у дубину. Често склапам очи и лутам по себи.

Раније сам ретко када остајао у тами испитујући дубину своје празнине. Врло брзо сам отварао очи тражећи светлост и поново се враћао остајући у себи онолико колико су ми светлосне залихе трајале. Временом сам остајао све дуже и зора је полако почела да свиће дубоко у мени. Међутим, светлости још увек није било довољно. Вежбао сам, узимајући светлост и враћао се у себе, упознавајући и најтамније кутке своје дубине.

Јутро је неумољиво на помолу! Моја унутрашњост је још увек неприпремљена на толику светлост. Страхова је све мање. Светлости у мени све више. Рођење све дубље. Светлост се шири у мени. Упознајем се све више, припремам своју унутрашњост на дан!

Родољуб Маџар

БЕЛА СЕНКА

Црни човек је ишао улицом. Није било чудно то што је он црн већ што је његову појаву пратила бела сенка. Гледао сам га док није зашао иза угла, а затим сам наставио својим путем. Морам да купим хлеб, моја жена обожава црни.

Душан Мијајловић - Адски

ПРИЧА О ТОМЕ КАКО САМ ПОКУШАО
ДА НАПИШЕМ ПРИЧУ НЕ ДУЖУ ОД
ПЕТНАЕСТ РЕДОВА

Ово је прича о томе како сам покушао да напишем причу не дужу од петнаест редова. Прво сам замислио дрворед од петнаест процвалих липа. Био је то увод за једну миришљаву причицу, и ништа више. Да посечем липе у цвату, и тако наставим причу, нисам имао срца.

Потом сам замислио петнаест дивљих гусака како, у свом познатом распореду, прелећу изнад моје главе. Да неки ловац, само због наставка приче, гађа гусана на челу колоне, то нисам могао да дозволим. Да их пустим да лете, лете...то не приличи прозном писцу. Хаику песник би тренутак ваљано искористио, а мени, мени је била потребна веома кратка прича. Заборавих на гуске, на гуску, због које сам изгубио сан.

Дефинитивно и сам дошао на праву идеју. Замислио сам пространу ливаду, и на ливади, велико стадо оваца. Покушао сам да из тог стада издвојим петнаест најбољих оваца за...

Заспао сам. Уснио сам диван сан. Као, добио сам једну од награда на књижевном конкурс за најкраћу причу.

Пробудио ме аплауз присутних. Погледао сам на сат. Све три познате ми вредности, бежу у знаку броја петнаест.

Зоран Миладиновић

КАД ПОТЕРА МАЛЕР

То сад сигурно знам, духови постоје ...елем, то је био један од оних дана, када је боље да не устајете из кревета.

Е, кад би још то и могло. Било како било, тек, уста-ла сам и онако нервозна сабајле, пролила по себи ону прву, најважнију јутарњу кафу. У граду, неописива сао-браћајна гужва. Закаснила сам поприлично на посао, и не треба да вам кажем да је шеф сиктао, па млатарао, па сиктао...

И увече шик. Гледам лото-листић, па зверам у ТВ, па опет бројеве на листићу. Скачем и вриштим из свег гласа: то је то. Има Бога. Онако унезверена и боса, истрчала сам на улицу и села у ауто. Јао, једва чекам да кажем Ани и да јој видим фацу, само да ова ствар може брже. Па може...

Последње чега се сећам било је једно старо, широко дрво које је све више расло у мојим очима...

И као што рекох, духови постоје... зар не???

***

„Исто што и он“.

„Господине, он је наша специјална муштерија...“

„Ја вам нисам довољно добар, је ли?“

„Не ради се о томе, господине...“

„Хоћу оно што и он пије, не питам колико кошта!
Хоћете ли ме услужити или да нађем други локал?“

Бармен слегну раменима и натачи му чашу црвеног пића које је по изгледу личило на сок од парадајза, али је мирисало другачије. „Мушки“ је потегао и попио пола чаше пре него што је препознао сланкасти укус и благо метални мирис. Ужаснут, испљунуо је гутљај који му је био у устима.

„Специјална муштерија“ се окренула и погледала га са смешком који је откривао дуге, беле, шиљате очњаке.

Владица Миленковић – Влајче

МОНОДРАМА
(последњи чин)

„Ја Вас, господине, уопште не узимам за озбиљно!”
—рекох човеку који је откад је аутобус кренуо са станице нон - стоп причао о неким преозбиљним стварима. У прво време сам климао главом да бих био пристојан. али када је почео да млатара рукама, у заносу монолога кога је пројектовао у монодраму, морао сам да реагујем.

„Ако овако наставите могу да осетим и сву озбиљност ваше приче. Дајте мало, смирите се...Насмешите се...Није баш све тако како ви драматизујете.” —наставио сам самоуверено док ме гледао још озбиљнији него што је, вероватно, икада био.

Мислио сам да ће ме убити погледом, али сам се вешто измакао и поглед му удари у сопствене капке.

Изашао сам на следећој станици.

Нико ништа није чуо. Нико ништа није видео.

СМРТ

Непозвана и ненајављена... Тихо и нечујно се ушуњала међу њих. Смирена као и увек. Нису је ни очекивали ни примећивали. Наиме, њима је било све једно јер су скупа веровали у њихову ствар. Све је узимало маха баш како доликује правој револуцији. Ако је дошла да их шпијунира, неће много извући из било кога.

Када су кренули у револуционарном заносу, отишли су предалеко. Заједно са њом.

Смрт уме да превари. И да стане на чело.

САН

Сањао сам велику шаховску таблу. Ја стојим на белом пољу испред краља – пион сам. Поред мене у истом реду су моје комшије, колеге, пријатељи. На лицима им страх. И ја се бојим, али не могу још да схватим...

Тик-так, тик-так... Сат почиње откуцавати време и онда рука Невидљивог повуче први потез. Паде и прва жртва. Видех јој сузе у очима док је црна кула увлачила у себе. Уплаших се. Покушах побећи али не могу, ноге не слушају мисли. Све се више бојим, али и даље не схватам...

Тада ме рука Невидљивог узе. Осетих грубе прсте на раменима. Отимам се, гризем, ударам их, завиках да ме пусти и зачух циничан смех. Рука ме спусти близу црног скакача. Видим звер, осетим јој дах и жељу да ме прогута. Тресем се али још увек не могу да схватим...

Звер се покрену, рашири своју чељуст, „Немој” - зајауках, а смех Невидљивог се појача. И онда мрак. Пипам мрачни зид око себе тражећи излаз. Нема га. Тик-так, тик-так... Сат је и даље куцао трошећи полако секунде а ја никако да схватим... Зашто не могу да се пробудим?!

Љиљана Милосављевић

О ДУШИ ШТО САЊА

Седам у аутобус, којим се нисам возила одавно,
станицу, пре. Видим, улази! Мора да је пао у несвест?
Седам иза њега.

- Шта радиш? Сврати на кафу!
А лепо сам хтела да купим ратлук! За сваки случај.
Воли га. Волим га и ја!
Треба да му помогнем у доношењу важне одлуке.
Стајемо код рампе, црвено.
Видим кроз прозор, бандеру. Белу. Из мог сна.
Сетим се, позвао ме за шаховског судију.
Стајала сам као прикована за тај стуб.
Чекала да почне такмичење. Бленула у њега и тону-
ла.
И чудила се! Баш, као и сада.
- Где мене нађе, кад о шаху појма немам?

О МАЦАНУ ЈЕ РЕЧ, КАД ТИ КАЖЕМ...

Сиво плав, баш плав. И округао. Мазан. Мило ме
гледа. Воли ме!
- Ма, све си блесав! Са осмехом одговарам.
- Ко да те мази, толиког...
Легао, затворио очи и чека. Мазим мекани трбу-
шчић.
Видим, баш би да ме грицне. Смешкам се.

Томислав Милошевић

ОДЛАЗАК

Написао је много књига свих жанрова. У њима много живота – свих жанрова. Ујед змије за врат у сну и кревету, доживео је као ујед кућне бубашвабе или некаквог инсекта. Током живота разни су га инсекти ујели. Домаћи и страни. Најтеже му је падало ако то беху уједи најближих. Пријатеље чувао и у срцу и песмама, непријатеље ни у саркастичну литературу. Кад сам му прочитао песму миропомазанија у болничкој постели, у име опроста ако сам нешто према њему згрешио, одговорио је у духу своје смерности: „А чиме сам ја то заслужио?” И отишао је Милорад Калезић на још незаслужени одмор. А имао је још много тога да каже, па и друге научи. Гледам кроз прозор. У Београду пада киша и све мирише на сећања...

Јулијана Милутиновић

ФРТАЉ ЧЕТВРТИ (ОНОГ ЛЕТОШЊЕГ САЈМА
КАД СМО ПОСЛЕ ВИДЕЛИ ТВОЈУ МАЧКУ)

Умммиљавамо се кроз ватромет. Мануфактура до-
дира. Рукопис мозга крајње непредвидив. Од звука,
шта ли...

Ендемска врста нежних црвених мајмуна, а ни ја-
бука занзибарска, везе немају с тим.

Што три фртаља фале и што не могу да..

Толика бука.

Нешто нас одгурне на исту летву, на исту летву.

Сви звуци су у ваздуху. Више не чујем ниједан.
Брехтовски се љубе.

Дукат цесарски да си ближе..

Тања Милутиновић

ПОСЛЕДЊА ВЕЧЕРА

Pizze су биле баш позамашне. Са одличним апетитом је слистио своју, а затим и пола моје.

Пошто је завршио, завалио се да олакша варење.

- Хоћемо ли сад да причамо о нама? – Упитао је гладећи трбух.

- ?

- Како шта? Па то да је готово.

САН ПРЕ СНА

Са доласком ноћи варошица би попримала другачији изглед. Наликовала је граду покојника у који грешком стигнемо слепим колосеком сна.

Нисам се плашила када сам улицом корачала сама – шта може да се деси ако смо сви већ мртви?

Кретала сам се ноћу под утешним светлом расвете. Куће и улица би тада изгледале непознате и то ме је једино узнемиравало. Питала бих се куда то пролазим, где сам се обрела, који је ово крај?!

Страх ме је хватао за душу и ако нисам могла залутати, јер само је једна велика улица пролазила кроз тај град. Куће су чудно бело светлеле под уличним светлом. Другачији сјај имали су омалтерисани зидови. Аветињски нов изгледао је град мртвих из сна.

И нигде људи, а ипак мора да су били ту - неко је свеже покосио травњак, а вртови су били уређени људском руком.

А дању, сунце није могло да му пружи сјај. Градић је одбијао живот. Жмурео је мамуран на сунцу, жудећи

мирну сенку, тешке мрке облаке и хладну кишу без престанка. Сунце му није могло ништа. Сваког дана ишла сам истом улицом ка свом пребивалишту. Водила ме је само једна жеља: да се склоним са сипљивог светла, да легнем у неки скривени кут, и да ме брзо поми-
лује сан.

Добрана Миљанић

БИЛО КОЈИ ДАН

Сасвим свеједно како се зове дан. Може бити било који. Може бити изговорен или написан на било којем језику. Тог, неког дана, посматрам људе на улицама мога града. Тако видљиво одрађују дато парче времена.

Осећај општег бесмисла уз повремени, појединачни смисао. Подносе ми под нос баш то као искрицу од вечности. Личи ми на птичије гованце избачено у океан.

Свевишњи је мом роду добро одредио меру. Временску. Рок трајања. Због брзог кварења и преношења смрада на остала жива бића.

РУПА

Сасвим ниско приземље једне мање куће без баште. Замрежени прозори вире на пола стопе изнад тла. Унутра је тихо. Светлост једне стоне лампе меко се шири остатком простора. Линија зида уз плафон оивичена је широком, избледелом, готово саструганом плавичастом фарбом. Сама површина зидова као да бележи присуство ишчезлих фрески. На столу, између писаће машине, хрпе папира, затворених и отворених књига, дописница и фотографија, сјаје се разнобојне лоптице скочице. Бетонски под донекле покрива трошни тепих, донекле пакети пуни књига. На вратима полузатвореног ормана висе панталоне, каиш са ружно издуженом шналом и једна кравата. Хладна, готово напуштена соба са дахом одбеглих подстанара. ЗАВЕСА. Изненада речи престају. Опет КРАЈ. Понављање ствара илузије присутности. То је само форма и градиво које се репризира – ритам који се не мења.

СТАРОМ ПЕСНИКУ

Зора тек беше сванула. Зазвонио ми је мобилни. Јавио се Кале: „Одмах долазим, ујела ме змија”! После неколико минута, седели смо на клупици у паркићу. Заврнуо је рукав. На мишици леве руке виделе су се две свеже ране. Мислим да је то био ујед белоушке, јер шарка и поскок не живе на овим просторима.

- „Донео сам ти моју нову књигу *Лажитрава и чумине козе*. Прочитај посвету!” У посвети је написао: „Драгом Митру, једином живом брату. Милорад Л. Калезић, књижевник”.

- Хвала ти, мој Кале. А сада идемо код дежурног лекара, да примиш серум против змијског уједа. За сваки случај!

Од свих недаћа које су га пратиле током живота био је јачи. Једино од инфаркта, није. Тај удар био је фаталан за Старог Песника.

- О, Милораде, верујем да и сада одозго из свемира посматраш и шеретски се осмехујеш, док читаш ову кратку причицу, коју сам о Теби написао!

ДА СИ НА МОМ МЈЕСТУ

Млади свештеник стално зирка низ улицу. Прилази старац бескућник, он га расуто погледа.

- Помоз' бог, оче.

- Бог помог'о

- Оче реците ми: је л' има куче душу?

- Молим?

- Мој Коки...био је, што 'но ријеч, скитара, док га нијесам научио на се'. Седам година смо нас двојица заједно...А јучер сам га са'ранио. И не знам како ћу без њега. Сад бринем, 'оће л' ме сачекат' онамо горе?

- Лепо је што си га сахранио, ако сте већ тако дуго били пријатељи. Само, нисам баш сигуран... А ваљда ће сачекати.

- Па мене свак шутне, брате. Сви ме само испонаногатају! Једино је он вазда иш'о са мном, чек'о ме. Само он... И сад, ако испа'не да он није им'о душе – ко је онда има?!

- Ево и трамваја, коначно... Ех, шта се може, стално се негде жури!

- Знате л' како онај пјева: шта би дао да си на мом мјесту... Ето, ја нигде не журим и све ми је лијепо! Само да л' ће Коки... Чекаће, значи! Е, у здравље, оче.

ЈУТРО

Ведро небо је обећавало јутро које благотворно делује и оплемењујем душу... Изашао је на балкон. Из собе је допирао глас спикера јутарњих вести: сукоби у ближим и даљим крајевима света, бомбардовање, ракетање, експлозије бомби, самоубица, диригованих и подметнутих експлозива, све већи број жртава, све већа разарања...

Ведро и мирно рано јутро уместо благотворног смирења претварало се у јутро узнемирења. Ерупција сећања на априлска трагична јутра у детињству 1941. и 1944. и у старости 1999. Јутра бомбардовања у неправилним временским размацама, али „вишекратним” за његову и неке пре његове генерације од почетка XX века.

Ведра, невина јутра у миру и мрачна, разорна, стравична јутра сирена, експлозија, облака дима, пламена, прашине, рушевина, лешева, рањеника, избеглица...Метла заборав није могла да потисне, да узбрише сећања на та мрачна ратна јутра, некако се готово законито обнављају, подсећају, повређују, прерастају у бројне нијансе стрепњи...Као да се стално надмећу сан и јава?!...

Милан Мицић

БАХАУСКИ НОКТУРНО

Године 1927. у граду Бахаусу, код Дрездена, дошло је до побуне плишаних медведа.

Било је то време опречних страсти и лошег става према савршенству и плишани медвед Јохан из излога радње на градском тргу повео је побуну.

Тог пролећа 1927. сви плишани медведићи у Бахаусу држали су дијету.

Три месеца јели су саму глад, електричне девојке и осећања која су се јављала при том.

Медведић Јохан први је провалио у газдину оставу и појео остатке вечере.

И друге анорексичне играчке те вечери идентификовале су апетит.

У канализација града Бахауса следећих дана утврђене су лаке фекалије плишаних играчака.

КРИК ЦОНА ВАЈСМИЛЕРА

У овом дану сличном другим данима био је густ сплет електронског удварања.

Мноштво бонобо - мајмуна слало је личне мејлове личним лијанама.

Пратио их је Цони Вајсмилер урличући у холу лосанђелоске луднице.

Био је то весели мјузик-хол и особена гадост писца ових редова. Који је Београдом летео с лијане на лијану жестоко се удварајући зградама.

НЕ ДИРАЈТЕ ПИРАТЕ

Нема горе ствари него када жива човека, и то најближи, ухвате и стрпају у кавез. Ево, мој случај је типичан. Хтео сам неким бродићем било куд, у пирате. Да живим, да дишем, да постојим. Ма само што сам кренуо уже да одвезујем, раље живота ме шчепаше. И уместо у гусарења ја постах була кренула у малине. Знате, шема из оне песме – ал увек дође трећи и срећи дође крај. Шта вреди што сам са собом склопио савез, донео одлуку, предузео све што је било неопходно, кад стигне тај трећи и свему, а најпре мени, дође крај. Не разумете? Поновићу. Хтео ја у пирате било куд, слободно, са плућима као једрима а поста була коју силом терају у малине. Шта све нисам радио да ствар преокренем. Као некад типови да избегну служење војног рока. Ма све, све буквално. Чак сам и полудео...Е да ми се то омакло на ФДУ одмах би ме пустили. Овако, просто сам се. Добро, само велики падају. И тако, паднем у раље живота. Мора да су ми моји рођени ставили гомилу бенседина у сок – то је оно што се у урбаним срединама даје кокошима да се не деру с београдских тераса док носе јаја – и ја се пробудим у Ивањици на плантажи малина. Сви ме гледају као паук муву у мрежи и – шта? Сада надничарим код рођених, код најрођенијих као стока, без милости. Јер – „треба живети!” Фуј! Зато ћу отворити пиратски чамац-академију и спасавати себе и све освешћене за нешто што се не зове „треба живети!”

ДОК ЈЕ ЈУТРО ПЛАВО

Шта радим кад све послове завршим. Док други устају, ја лежем навлачећи сан да ми преприча претходни дан који сам с њим преспавао!

Драгана Мокан

ГОСТИ ПОД СВЕТЛОШЋУ ФЕЊЕРА

Едгар носи шољице као дрска жена. Трчи ка дрвореду. Надима се завеса.

ДЕЧАК

Са планина се спушта мирис толико познат Едгару који жмурећи покушава да опица свет. Силази полако, као на тротинету подмазаних точкова.

Славица Мршић-Петровић

ПОСМРТНИ ГОВОР НЕМОГ БРАТА

Човек, који у животу није проговорио реч, у тренутку смрти свог глувонемог брата близанца, у себи је одржао посмртни говор: „Драги брате! Нисмо се никад чули, нисмо у животу проговорили ни реч, па ти се сад обраћам први и последњи пут. Можда ме чујеш, јер ја не знам шта значи чути, а ни ти ниси знао. Само желим да ти кажем, а никад ти то нисам казао, а ни ти мени брате мој...” Желим ти миран и бучан посмртни живот и знај да те твој брат вечно воли.” Заплакао је и руком дао наредбу друговима из школе за глувонеме да спусте сандук. Поп је оћутао опело.

Дане Ж. Никодијевић

У СЕНЦИ РЕЧИ

Рекавши – Множите се!, Бог није рекао ни реч о парењу већ наслућено много једином најважнијем. О љубави једног бића које надраста у све што је тајно и наоко само нестварно. Рекавши – Множите се, рекао је: Исцељујте у Једно међусобно безброј пута и увек изнова до Једног из Двоје. Шта су двоје него цело и Једно обоженим и обожавањем обузети! У сенци мноштва речи хватај Духа лелујав а вечити траг.

ПЕТАР

Рекао је три пута. Сви су чули. Морам да нађем начин и искористим те речи. Видим пред собом мању групу која ме препознаје. Одају их покрети. Провлачећи се кроз њихове прљаве шаке успевам да их убедим да нисам онај за ког ме сматрају. За њима и ону групу жена које гласно узвикују и прстом показују на мене. И трећа препрека, надамак излаза из града. Очи које севају и оптужују. Ово је већ заиста питање живота. Морам деловати мирно. Пролазим и поред њихових насртаја. Нису тако проницљиви, јефтино купују мојих неколико увреда изнесених на Његов рачун. Делим са њима по коју сурову шалу у вези са Његовом судбином. Изашао сам из града и трчећи се домогао шумарка. Нашао сам добар заклон у густом растињу и сакрио се. Преостало ми је још само да дочекам јутро. И петла да се огласи и да ми знак да делање може да почне. Наивном кукурикалу се прашта јер не зна какву ће зору најавити...

Новаковић Катарина

***

Полако се пробија кроз њене мисли. Покушава да јој не поремети ниједну назнаку неке лепе мисли. Труд се да препозна тешку мисао и својим рукама, изузетно снажним рукама, такву мисао разбије и претвори је у прах.

У исто време, она њеним прстима, изузетно тањушним и нежним прстима, мрси његову косу боје јесењег лишћа, голица му мисли и нежно извлачи оно најлепше из њега. Извлачи на видело, како би и он могао да види то лепо, да се увери да постоји.

Комплетност је оно за чим сви трагају. Снага је у лепоти. Или је, можда, обрнуто?

МЕТАК У ЧЕЛО

Он прислони цев пиштоља на своје чело и рече: „Ако те има, ти знаш...Ја ћу да ти одем. Ако моја душа за тебе има вредност, ако је њен губитак и твој пораз – покажи се. Ништа ми не мораш рећи, не дугујеш ми објашњење. Само се покажи. И моја душа остаће твоја. Желиш ли је ?”

Чак и тада, после свега што га је довело пред цев у сопственој руци, он је осећао узнемиреност, готово трему. Заустављеног даха, чекао је...

Ништа није видео нити чуо. Без наговештаја. Само јасна свест о свом телу у дрвеној столици у полумраку собе, одељене једним окном од вечите Ноћи.

Он повуче ороз.

У делићу секунде док је метак јурио кроз цев, он угледа бога –виде га, и пресвисну од призора.

У тренутку када му је метак пробијао чело, кидао мозак и распрскавао га заједно са крвљу и парчићима лобање по супротном зиду, он је већ одавно био мртав.

ВОДА И ВРЕМЕ

Отвара ми се пред очима један нови, никад раније виђен приказ. Обучена у бело, душе испуњене страхопоштовањем, закорачујем у један одвојен свет. Улазим у двориште поплочано алабастером; све око мене је светло, свечано...другачије. Боса стопала скоро да ми горе од врелине.

У средини је фонтана, сва накићена, привлачна, неодољива. Својим изгледом прича неколико векова стару причу о великом владару и још већем уметнику. Журим ка њој, заборављам на јару која ме са свих страна уједа. Из фонтане истиче ледена вода, спремна да врати снагу путнику намернику. Тражим спас од врелине сунца и ваздуха чији сваки удисај пече. У сенци фонтане крадем тренутке предаха. Седам на степеник и спуштам крај себе сламнати шешир. Све је стало.

Са оближње куле, посматра ме сат...мери ми ово земаљско време...

БОЈЕ И МИРИСИ

Из сивила мегалополиса, улица ме изненада одводи у неки паралелни свет – један у коме преовлађују боје, мириси, жамор. У трену се све променило, као после дивље летње кише. Око мене људи се смеју, разговарају, свађају, надвикују. Чујем речи изговорене на десетинама различитих језика. Свуда покрети, осмеси, руке које раде. Деца боса, раздрагана, у улици у којој се одвија читав њихов живот.

Корпе плетене од трске, стоје наслагане са свих страна, на улици, у радњама, једне поред других, једне на другима. У касно поподне, изгледају као да су од злата. Из њих, у очима се огледају јарке, прелепе боје воћа, зачина... свега.

Налик алхемичарима, од стакла, бакра, и понеког комада полудрагог камена, ту на улици занатлије показују своје умеће. У тренутку око себе видим збирку предмета. Све личи на једну изложбу на отвореном.

У ноћи боје гасну и ја се невољно враћам монотонији.

Милена Орловић

БУЋЕЊЕ

Нови дан не распознајем, само слутим Хемерин ход. Са капака отресам снове, па их качим у сноваријум, редом (испод сваког уредно исписано име). Требећи сате, сањиво трошим јутро.

ПРИЧА

Као на слици, и раму од Сунца и камена, утиснут у крајолик, посртао је тежак под теретом сопственог постојања. Бљештало је подневно сунце, подрхтавала врелина, претакали се мириси смиља, смокве и четинара. Застао бих увек на истом месту и смакао са леђа плетену кошару са гроздовима боје осушене крви. Отхукнуо би уморно, скинуо би капу преривену белим траговима зноја и рукама, на сунцу каљеним, отро чело. Са једне стране, поглед се вртоглаво спушта до залива, а са друге пењао до маслињака који је скривао сеоско гробље. У ово доба, залив је постао сабиралиште оних којима је море забава. Њему је море колевка и живот. И гробница; као она иза маслињака, у коју му је Посејдон усидрио сина јединца.

Михајло Орловић

ПЛИЈЕН

Јурио сам лептира крпом за посуђе.

Био је меснат и шарен. Како је измицао моја је жеља бивала све већа да га ухватим.

Кад сам га погодио крпом, крила су му отпала и он је пао на под. Мој мачак се облизивао. Кућна птица је цвркулала, а црни паук је напустио своје плетиво. Чучнуо је у прикрајак и почео да вреба.

Зашто да храним лењивце, кад сам и сам гладан. Готованима сам показао шипак.

ЛИЈЕП ЗАЛОГАЈ

Лептирица је слетјела на мој прст.

- Силовали су ме зрикавци. Моја крила су прљава. Ах, вратићу им прљавштину – затреперила је и винула се у небо.

Изнад главе сам угледао птицу. Била је сита.

СУСЕДИ

У тој сивој згради свако води свој живот, суседи се не познају, једва се и поздрављају. Нико од њих не зна ништа о другима.

На првом спрату живи Саша, којег је оставила жена и који проводи ноћи уз алкохол, телевизију и свог пса. На супрот њега је удовица Сара, која храмље на једну ногу и с муком обавља кућне послове. Узалуд даје огласе сваке седмице да јој треба испомоћ у кући. На трећем спрату живи сама васпитачица Олга, већ уморна од чекања свог суђеног. А изнад ње живи медицинска сестра Вера са својом мајком незапослена, без мушке руке која би је подржала и помогла јој. Без протекције, у мору кандидата за посао увек је остајала кратких рукава.

Саша годинама пролази поред Олге, не знајући да и њој треба неко, и не пада му на памет да је позове на кафу! Сара само климне главом када сретне Веру, не слутећи да је она управо то што јој треба! И тако пролазе дани и године у немој сивој згради, скоро уклетој, у којој живи неки фин свет, који не забада нос у туђа посла.

Раиша Панеиш

ПТИЧИЈИ ГРИП

Када се грађанину Дбурчеру у сред оне гунгуле са птичијим грипом голуб у самом центру града, онако из виса, посрао на раме, он се ту на лицу места истог момента уср' о.

Апсолутно уважавајући инфективни аспект и начин преношења ове, за човечанство погромне, болести, а у односу на поменути акт ове птице, грађанин Дбурчер уз псовку једино могао да закључи да је то код њега било далеко обилније но много безазленије!

ИН

Деда пролази двориште са свежим новинама испод пазуха. Успут ставља наочаре па улази у пољски WC и затвара врата за собом.

Он је сада ИН!

ПРИМАЛНИ КРИК

Мартовска ноћ ведра и свежа. Сирене бесомучно завијају за узбуну. На разгласу одзвања узбуђен глас спикера са радија: Поштовани слушаоци Студија Б, спремите ствари и сиђите у подруме. Понесите оно што вам је неопходно: лекове, воду, батеријску лампу и транзистор. Не дижите панику...

- Пожурите брзо пребаците кревете са трудницама у ходник, виче главна сестра.

У породилишту ври као у кошници. У мноштву гласова једна породиља поче да запомаже:

- Докторе, кренуло је. Боли ме. Помозите ми.

- Брзо у салу, нареди доктор Марковић.

Одједном блесну попут муње. Задрхта зграда. Звецкају прозори. Неко успаничено виче:

- Људи, бомбардовали су Генералштаб!

У исто време чује се громогласни плач новорође-ног.

- Браво госпођо Слађана! Родили сте здравог сина тешког четири и по килограма и педесет два центиметара дугачког. Права јуначина! Слави свој долазак на свет уз ватромет. Наравно да ћу му бити кум. Загрлите свог сина Лазара, слажете се, зар не! Сад спавајте мирно, мајко. Сирене су огласиле крај опасности.

ОГЛЕДАЛО

Дуго сам могао да радим само што и он.

То се једнога дана променило. Дуго смо се гледали. Изгледало је као да ће сваког тренутка задремати, а и ја сам био поспан. Штрецнуо сам се и отворио очи, схвативши да смо се заменили.

Додуше, ништа нисам знао о његовом свету. Причао сам са људима али сви су мислили да сам неки чу-
дак.

Зато сам убрзо престао да се дружим са људима, и окренуо се књигама. Једнога дана сам сазнао да огледало може донети несрећу. Уплашио сам се и отишао до места мог рођења. Имао је тужан израз лица, који као да ме је молио да га ослободим.

Па, помислих, ваљда је тако најбоље за обојицу, и пажљиво се загледах у њега. Осетио сам потребу да му нешто кажем, да га загрлим, да се бар рукујемо и посегнух да га дотакнем. Мислим да је и он имао ту потребу, јер је урадио исто. Зажмурили смо, а када сам отворио очи, видео сам да је срећан.

Срећан је и данас, а и ја сам.

ОДЛАЗАК

Пошто му као коначно одредиште предложи Институцију, човек се, након свих неуспелих покушаја, препушта таквом општем мишљењу, нимало не водећи рачуна о личној удобности.

Након збуњеног тумарања ходницима без прозора, прихватају га са великим опрезом и, пре него што га препусте белини собе, додељују му: браву, број и хаљину, а одузимају: кључ, име и – гаће.

Када наједном схвати да му тај памучни комадић претходног живота неизмерно недостаје, он се заваљује у столицу целокупном тежином, пушта прву балу да му капне у крило, празни поглед и одлази.

УЗЕМЉЕЊЕ

Када се коначно потрудиш да, са главом у рукама, искрено притиснеш лактовима плочу стола; и када се тако погурен стегнеш до изнемоглости – ипак осетиш да ниси довољно уземљен.

Постанеш свестан да ни то не умеш поштено да учиниш, те разочарано устајеш и напушташ столицу; крајњим напором одвајаш левицу од чела, а она се, изненађена овом неочекиваном слободом, испрва увија у зглобовима, а затим, стекавши потребно самопоуздање, помера тешку завесу иза које се пружа поплављена улица и (признајем да се то морало кад-тад догодити) осуђује те на поглед наниже.

Тада, стрепећи, истурујеш главу кроз скучени отвор у зиду и стигавши тек до корена носа, узмичеш пред ударом грома; застајеш накратко пред склопљеном завесом, тек толико да изустиш „Уморан сам” и поново падаш у столицу, схвативши да ти преостаје још само: покушај да се уземљиш.

САВЕТ

Након изласка из оронуте и полусрушене установе, која је трајала колико је трајала, обавезно пустити воду и закључати врата. Калауз затурити, или уништити, да не би некоме пало на памет да понови улазак. Прозоре обавезно обезбедити и прогласити регион, затрованим и опасним за ближу или даљу околину по еколошким мерилима. Руке и образ, уколико је могуће, добро опрати, по могућству и обрисати. Остатке рециклирати и одложити на посебна места, добро обезбеђена, која не могу бити доступна ни у ближој ни у даљој будућности.

БУНАР

Бунар је дубок, озидан каменом. Људи стоје у колони, мирно, без речи... замишљени. Како би ко стигао до бунара, замислио би жељу и пустио новчић да нестане у дубини бунара. Жеље су различите, неке су веселе, неке тужне, неке су веће, неке мање, а свака је велика и јака за онога ко ју је пожелео. Новчићи падају ритмично, уз звецкање током пада и једно, готово нечујно, сасвим кратко *бућ* у мрачној дубини. Бунар стрпљиво сакупља жеље, упија људске карактере, немо... као стари пријатељ који саслуша и све разуме, и не треба му пуно причати. Колона људи је непрегледна и жеље се упорно нижу једна за другом.

И бунар има жељу, и то велику – када би макар једну од свих тих жеља могао да испуни.

Драган Поповић

У ЗЕМЉИ ЧУДА

По ко зна који пут, глас се попут змије провукао градом: за њим тишина. Иако ништа није званично објављено, сви су – и они иза најдебљих врата знали; и људи, најезени од додира, остајаше неми... Оно што им је већ од раније помућени мир, у тачно одређеним размацама, уносило увек нове неочекиване чињенице (али такве да се о неким обртима не може говорити), сазнавали би изненада, мигом или шапатом наведени да на то обрете посебну пажњу и готово захвални што су међу првима (увек тако изгледа!) – у кругу.

КРИК

Густој, топлој, безваздушној – мислила си да јој измичеш али узима те: ова грабљива ноћ, ноћ без лица...

ПРВА ПРИЧА

Некада давно у измишљеној књижевној барци живе-
веле су три приче. Омеђене са 900 ограда, чинило се да
им никакво зло не прети, да су сигурне, на своме.

Тако су живе-ле својим мирним животом, чекајући
да их једнога дана неко прочита са заносом достојним
њихове лепоте.

Како је време пролазило, а ништа се није дешавало,
Прва је одлучила да се пробије до неког новог света –
белила папира. И баш ту на 458. огради урушила се у
својој жељи да буде прочитана.

ДРУГА ПРИЧА

Ово је једна оштра прича. Савремена. Не трпи пуно
описа.

Она је ту из ината. Све на прву лопту. Уопште је не
интересује шта је било са претходном причом нити шта
ће бити са следећом. Живи само за данас.

Не правда се никоме. Или ти се допадне или не. Не-
ма средине.

Доста је тих финих прича. Њој је пуно и ово про-
стора.

Ма нема времена...жури!

Владимир Проговац

НЕРОЂЕНО ДЕТЕ

„Војници!... Јунаци!... Врховна команда избрисала је наш пук из свог бројног стања, наш пук је жртвован за част отаџбине и Београда. Ви немате више да бринете за ваше животе, који више не постоје...”

Ја сам једно од нерођене деце оних који су жртвовани за част отаџбине и Београда. И питам се...Питам се, ко је имао право да забрани да се родим?...

НЕПОЗНАТИ НИТКО, ЗАУВЈЕК

Непознати нитко извукао се посљедњи из своје за-битне канцеларије на крају ничега и врло задовољан што је још један радни дан, дан прошао задовољавајуће непримјетно одлучио је попити једну каву у оближњем кафићу.

Изашао је из зграде не поздравивши никога, тек је климнуо главом Господину Портиру који га је иначе злобно гњавио када би заборавио своју исказницу за улаз у зграду. Да, тог се Портира требао чувати. Ходајући тако улицом нетко га је грубо одгурнуо. Непознати нитко промрмљао је неку журну исприку, као да је он сам крив, те уличне ситуације биле су му увјек мрске и заиста неугодне.

Стигавши у кафић, чекајући свој црни напитака, погледао је у велико огледало које је готово цијелом дужином прекривало зид. Све у свему у тој огледалној слици није било ничега што би привукло његову пажњу, из огледала у њега је тек гледао Непознати нитко.

Душан Пуача

ТРИОЛОГИЈА О СИЈАЛИЦАМА

Прича прва

Сијалична глава и сијалично дупе се надметали који је део важнији. Пошто је глава паметнија, признала је дупету већу важност. А сви су и даље гледали у главу и њену светлост.

Прича друга

Сијалично грло отишло код оториноларинголога.

- Докторе, боли ме грло. – пожалила се.
- Пошто немаш крајнике, сигурно је кратак спој - рече доктор дијагнозу и стави ново сијалично грло.

Прича трећа

Сијалица од 150 вати уобрази себи месијанску улогу. И сијала свом снагом и преко тога, све док није прегорела.

Тако је пропао још један покушај повратка Месија међу људе.

ПОКЛОПАЦ

Поклопац је поскакивао од беса. Љутило га је што шерпа под њим безразложно пенуша, успаљена, ускиптела, кркљава и масна.

Глупача! – гнушао се поклопац. Да је бар испуњена нечим мирисним, сочним и укусним. Ах, када би у њој била млада јагњетина или бар телетина па да разумем зашто овако пенуша и кипи. Ах, како би ми тада срце радосно куцало, док лежим на њој, док ме њена силовита пара приморава да се само за трен одвојим од ње и да јој се онда са још више страсти вратим, да је притиснем, поклопим, удишући миомирисе њене нутрине...А уместо тога принуђен сам да удишем задах киселог купуса без трунке мяса или бар комадића сланине. И то сваки други дан!

Али како је поклопац био само један обичан поклопац морао је наставити да поцупкује од беса на успаљеној смрдљивој шерпи.

ОГЛЕДАЛО

Погледао сам се у огледало. Све је било нормално.
Онда ми је испало око.
Па ми је отпало ухо.
Уста су почела да ми се криве, а рука је почела из неког разлога да ми се увлачи у тело.
Коса је почела да ми опада, а мозак да избија кроз рупу од оног ока што ми је испало.
Урадио сам једину рационалну ствар у том моменту.
Појео сам огледало.
И закључи сам да је стакло ружног укуса и да мало боли док га једеш.

ХРПА

Роварио сам по неким старим књигама. Не знам зашто.
Смрдело је... прво на књиге... онај мирис старости... мислим, старости књига.
И онда је почело да смрди на паоре. Знате већ како смрди на паоре. Само нисам то очекивао међу књигама. Наставио сам да копам. Хрпа је била огромна и што сам више рондао по њој, смрад је био све јачи.
Занимало ме нашта ћу да наиђем. Био сам узбуђен.
И после сати и сати роварења нашао сам нешто не баш фасцинантно.
Паора.
Заиста... овај свет постаје све не занимљивији.

СЕЋАЊЕ

Тих дана очеве коме, дечак се Богу молио да му га врати, да не оде.

Петнаест дана дечијих суза и молитве оживе оца, а он се љутњом само њему знаном, отрже од најмилијих те оде својим путем.

Матер му од немаштине и умора напрасно умре следеће године, и он остаде да га не види, да се бори и лута сам петнаест година.

Дечак постаде човек, те чу како му стари лежи у селу на самрти. Ћутао је. Није плакао. Није молио.

Није разумевао зашто му се Бог као детету тада умилостио.

ТРЕШЊА

„Трешња је процветала” рече Марија мајци. Ова јој не одговори. Скренула је, на кратко, поглед у њеном правцу и наставила да обликује тесто. Правила се да јој је свеједно. Истресла је брашно са дланова, протрљававши их, и пришла судопери. Ситан, црни паук је шетао по зидним плочицама, изнад ње. Није га дирала, ивицом длана је одврнула славину и опрала руке. Обрисала их је о кецељу, погледавши још једном у ћерку, а затим се савила и отворила вратанца радног стола да потражи шерпу у којој ће испржити уштипке. Сипала је уље у њу и укључила ринглу. Марија је, за то време, рашчешљавала дугу косу успореним покретима. Стајала је поред прозора, погнутих рамена, и посматрала двориште.

„Трешња је процветала” понови Марија. Мајка заусте да каже нешто, али се предомисли, стискајући вилице немоћно. Из ока јој се одвоји суза, спусти низ лице и са браде склизну у шерпу. Зацврча уље. Поче да спушта тесто у шерпу, помисливши како њене речи више немају снагу да допру до Маријиног разума. И кажу јој да они уопште немају трешњу у дворишту.

МУЧНИНА

Не волим јутра у којима се будим са мучнином. Прво што помислим тада је да сам трудна. Нагонски, спуштам руке на стомак и опипавам га прстима. Као да додирујем дирке немог клавира. И овог јутра понављам

тај ритуал. Увек је тако када претходне ноћи отац уђе у мој кревет. Не плачем више, одавно. Раширим ноге и послушкујем шкрипу кревета, ритам његовог дахтања и звукове ноћи које долазе од споља, покушавам да од тога осмислим неку мелодију. Да ли је Шопен компоновао у оваквим условима? Или размишљао о споју четрдесетогодишњег и четрнаестогодишњег мяса – може ли се овај однос објаснити неком математичком законитошћу? О овоме не учим у школи, тако да пуштам машти на вољу. И сада, осећам његову набреклу киту у себи и, у ствари, та помисао ми изазива мучнину. Знам и сама да је немогуће тако брзо након сношаја приметити било шта. Устајем, палим ТВ и спремам се за школу. Слушам позната лица како се жале на распукли нокат, кишу и гужву у саобраћају – њихово туробно јутро. Данас би требала да одговарам стари Египат, са спермом оца у утроби, старом 5000 година.

ГРЕХ

„Велики си грех починила. Знаш да те чека казна?” Жена не проговори. Саже главу и погледа у огризак јабуке.

„Бићете протерани из Рајског врта. Живећете на земљи коју намених Сатани. Сваког ће месеца из тебе тећи нечиста крв, блуднице! Децу ћеш рађати у највећим мукама. Твоје кћери и кћери твоје кћери патиће много у животу. Неке од њих умираће на порођају. Највећа казна биће ти смрт бића које девет месеци обитавало у твом стомаку. За сваки почињени грех, судиће ти се! Искупљење истих ћеш пронаћи једино у манастиру. И целог свог живота слушаћеш мужа. Бићеш његова робинја, довека. Он ће господарити твојим животом.”

Грешница не рече ништа. Пође ка излазу, али се врати. Гледајући Бога у очи, откину још један плод са дрвета мудрости. И оде. Свевишњи се само насмеја.

ТЕРЕТ

Прилазим труплу, рашчереченом и рашчепљеном, крвавом и умрљаном, рашчупаном и укрућеном. Птичица је уснила. Крила су, напokon, одсечена. Временом постају тешки терет и власнику и присутнима. Мораш их скраћивати неколико пута дневно. Редовно. Због терета. Терет умара. Умор није привлачан. Барем не већини. Најбитније је да увек са собом носиш маску, по могућству ону што скрива и очи и уши, а понајмање уста. Накаженост и унакаженост су обичаји. И мачка се кези. Стоји кочоперка и ћути. Има маску. Нема крила. Моја покушавају да исеку, али увек пукну маказе. Никако да направе оне праве, квалитетне, које ће сећи све из прве. Ако немаш крила, не значи да не умеш да летиш. Они то никада неће схватити. Није ни важно, јер они, и кад би имали крила, не би летели. Ми смо само глупе птице. Једемо мрвице, певамо и сечемо крила.

ИСПОВЕСТ

Излази Он, из позлаћене грађевине, узвишен, уздигнута носа и чела. Прође поред нас.

Ми смо деца похабаних мајица. Није нас ни погледао... Неважно, ми Га нисмо достојни. Ни не погледавши колико нас је, баца један новчић. Туча. Морам. Ако се кући вратим без новчића, испребијаће ме и мати и отац, а, по њиховом специјалном наређењу, можда, и мој млађи брат. Бијем свога садругара што јаче могу.

Плочник се убрзо ишара нежним капљицама наше крви. Узимам свој цепни ножић и добијам новчић. At last!

Сутра би требало да се породим. Размишљајам – и оно ће бити дете похабаних мајица. Плачем. Крв није вода.

Зоран Раонић

НЕБО

- Овамо је некако тмурно, и облачно и није, напорно. А како је тамо?

- Појма немам. Ја имам своје небо.

БУЋЕЊЕ

Пробуђен мамурлуком, изван сна, окупирале су ме чудновате мисли, на пример, зашто здушно кличемо нестанку свом и других. Зашто ћутимо, чекајући ваљда док се не изређају сви греси, исуше мора, растресе земља. Зашто венци и ловори остану увек скривени само за крај. Мислећи о свему томе, разбудило ме је. Отпио сам повећи гутљај излапелог пива које сам држао поред кревета за овакве случајеве буђења. Осетих мучнину, поново сам се исповраћао по самоме себи.

Љиљана Рим-Живковић

ПТИЦА И ЧОВЕК

Хтела птица свог господара. Пошто-пото... друге јој говораху да је то лудост преко Неба другог тражити. Али, птица, хоће па хоће... И стекне се човек на друму који ходећи звиждаше. Кога зазиваш, запита знанац у пролазу. Зовем, ако баш хоћеш, птицу на разговор.

Зашто баш птицу мимо оволика села?

Зато, човече, што сам жељан речи гласа без порока. Кад то Птица чу, слети до уха и запева с рамена. Буди ми господар. И хоћу, рече човек жељан гласа без порока, небеског. Птица се у часу распева као никад пре, наставши господара који небеске речи разуме. И тако Небо досуди човеку и Птици да њиховом песмом о њему проговоре. Отад се и остале птице с људима зближише па у сутон, чим стигне Даница, у славу Чистог песмом говоре.

ЖУТА ЉУБАВ

... Опчињена, заљубљена... Заљубљена екстатично. Да, она је била екстатично заљубљена у њега. У Жути цвет тикве. Српску орхидеју.

Драган Ј. Ристић

ТРАНС(зиција)

- ?
- О!
- !
- Охо!
- !!
- Охо, хо!
- !!!
- О, хо, хо, хо, хо, хо...

Смиљана Ристић

ЖАЛ ЗА МЛАДОСТ

„Хало...”

Ћутање с друге стране...

„Хало, кога требате?”

Тишина. Чује се само лагано дисање. И цвркулт канаринца. Након чега неко руком прекрива слушалицу.

Опет ОНА...помисли ЖЕНА која цело поподне чека и свако толико подгрева ручак.

ОНА ослушкује хоће ли чути његов глас. Цело поподне чека дотерана у новој хаљини. Чека већ десет година. Десет година зове и ћути.

Постале су блиске у својој боли. Ћутањем се једна другој исповедају.

А ОН стоји за шанком удварајући се младој келнерици. Шта ли хоће тај старчић са свеже офарбаном косом увучен у уске фармерке? Девојка му се подругљиво смеје у лице.

О КОЦКИ И КОЦКАЊУ

*Најбољем Мефисту свих позоришних меридијана,
господину Тихомиру Станићу*

Макар и не знали, живот је коцка!
Макар и не желели, живот је коцка!
Макар и порицали, живот је коцка!
Макар били луцидни, флуидни, логични, живот је
Мефисто и вас позива да се огледате у коцки!
Зато се и каже – Са срећом – јер у свему је коцка!
Ово је миленијум највећег међу свим писцима, До-
стојевског.

Такође, ово је миленијум Мефиста, колико и посма-
трача несвесних јесу ли Фјодор Фјодорович, или други,
ван литературе, вечни Мефисто.

Ма како било, и мудрац који је пресрео лудило, као
и лукави и несити крви, губитници су ма о чијој су по-
беди ехо слушали.

Уз то име питам се зашто се Господ не оглашава.

Можда је изгубио, а можда је и добио, али увиђа да
је врло незгодно поједине победе држати за победе.

Једно ипак знам...Рецимо, посебни моменти као
што је Сократова смрт, извесно збуне ђавола затекавши
га пораженог и без плена ма и на час у вечности.

МЕФИСТО

Они су ушли у систем. Скроз. А човек који је ушао
у систем, више није човек. Па, људи, уколико вас тако

могу ословити, зато и нема човечанства. Крај. Како да ти докажем? Чуј, буразеру који ми уопште ниси то, схвати ово што ти говорим. Само мисли да сам пијан... И ти ћеш разумети касније... Сада си још кржљав... Али не задуго... Обећаваш ти, лафе. Само ужљеби у вијугу: „Човек који је крочио у систем, више није човек. С човечанством је готово! Мефисто хара. Живео Мефисто! Ево руке, ја не волим позориште – знаш?“

Драган Ројевић

РОЂЕНДАН

Ја сам у својој дванаестој години као тринаестогодишњак славио четрнаести рођендан. На рођенданској торти је горело петнаест свећа. Граја веселих вршњака, шеснаестогодишњака, разведрила је моју близнакињу која заједно са мном обележава седамнаести рођендан. Срећни родитељи су ми у знак пунолетства поклонили златан сат на коме је писало: „Свом сину за деветнаести рођендан”.

На сату мењам датуме, на зиду календаре и сваке године славим онај исти, дванаести рођендан.

Синиша Рудан

ИЗ ЗБИРКЕ МИНУЛИХ ПРИЧА

Постојао је један човек...

И ако је од тада прошло четири године, пас му редовно долази на гроб...не схватајући да, у случају да је он први отишао, газда не би никада дошао са својим новим псом.

КАБИНА БР. 13

Пошта у великом граду. Испред пустих телефонских кабина стоји старац у излизаном, сивом капуту. На лицу му се читава умор. У руци држи пуну, жуту кесу, коју изнова пребацује из руке у руку. Збуњеног погледа, прилази службенику поште, спустивши главу у висини шалтерског отвора:

- Молим Вас, која кабина је слободна?

Млади службеник, укуцавши пар типки на тастатури рачунара, гласно одговори:

- Кабина број тринаест.

Старац направи неколико корака, лагано се окрену, врати се на шалтер и молећиво завапи:

Извините, а је л' може неки други број?

НЕСХВАЋЕНИ ГЕНИЈЕ

Изговорићеш истину тек онда кад не буде никог да је чује. У нападу искрености написаћеш нешто на некаквом папиру, па ћеш га сакрити и од себе, а кад ти буду тражили да прочитају, рећи ћеш: „Тренутак!” Отићи ћеш до места где си сакрио истину; узећеш папире и исцепати их; затим ћеш ући у WC и пустити их низ сливник. Кад се будеш вратио, раширићеш руке и рећи ћеш: „Тражио сам свуда, али као да је нетрагом nestало!” Уверљиво ћеш и њима нудити да претресу све што могу, али они ће само одмахнути главама и рећи: „Мрзи нас”. И назваће те лажовом и лицемером, и наставиће да причају о свакидашњим стварима, чиме ће ти јасно дати до знања да их твоја истина уопште није занимала.

***

Један млади шегрт – зидар, имао је прилику да га богати газда поведе да види Кеопсову пирамиду. Стојећи поред ње, ослоњен на оронулу камену ивицу, куцкао је својим малим чекићем и глијетом, тек задуженим у радионици, и посматрао како се ситни дјелови огромне камене коцке лако круне и претварају у пустињски прах. Газда га је знатижељно гледао. Он подиже поглед и презриво рече:

„Ех, газда, тако им и треба кад користе лош материјал”.

ПРИЧА О ПЕТРУ ОЖЕГОВИЋУ

Мали Перица, али не онај из вицева, већ деветогодишњи момчић са Сењака, добио је за задатак из српског да напише састав на тему „Телевизијски пренос кошаркашке утакмице”. У цитату његов рад изгледао је овако:

„Бака поново плете џемпер. Дека је заспао. Мама и тата се још нису вратили. Напокон могу да седим на поду!”

Учитељица му је рад оценила „двојком” и позвала његову мајку на разговор. Када је Перицина мајка дошла, приликом разговора у зборници, иако су се сви присутни сложили да поменути рад има извесних квалитета и тежину, дошли су до закључка да ће Пеца ипак морати поново да пише домаћи задатак.

Толико о дечијој искрености и креативности...

Милан Р. Симић

НА ЛАЋИ САВЕ ШУМАНОВИЋА

Смех разгони тешке мирисе пијаних.

ТЕШКА ТУГА

Марију Антоанету љуби тамничар. Затвореница шапуће: „Имала сам осам година кад ме Моцарт запресио...”

Тамничар, који се осећа на прокислу чорбу и коме су очи заслепљене белином Маријиних расутих груди, одговара:

- Јеб’о те Моцарт!

Други тамничар вулгарно ружан, на метар од њих, мастурбира.

Да убије време!

Маријана Симовић

НЕШТО

Имам краљевину ал нисам краљ. Јесам богат али пара немам. Ја имам снове али не могу. Ја имам живот али шта ћу с њим. Имам душу немам риму. Имам ритам немам песму. Имам песму немам тон. Имам кућу немам дом...

Стално једем ал сам гладан. Стално пијем ал сам жедан. Уста сува причу знају. Имам причу не знам крај. Имам речи немам глас.

Имам мач ал немам штит. Имам зубе ал сам нем. Имам језик ал је туп...

Имам руке ал у чвор. Имам светлост немам дан. Имам очи немам вид, имам уши немам слух. Имам љубав немам с ким. Имам срце немам ком. Имам душу нема где.

Имам нешто не знам шта.

Немам ништа.

ВРЛО УЧЕВНА ЦРТИЦА С ПОДРУЧЈА ПРИРОДНИХ ЗНАНОСТИ

Без обзира на евентуалност пандетерминизма, вјеројатно је да ће константна остати предикција чињенице ће птице то и остати. Макар их континуирано, сукцесивно и перманентно тјерали у поток, а рибе, комплементарно, едуцирали летењу.

Велеуважени официјелни полемичари, јасно да смо укалкулирали и констатирали евидентност да егзистирају и рибе полетуше, гњурци и чапље... Међутим, овај изузетак из правила нипошто не негира претходно исказан аксиом. Статистика јест знаност већине, а не отклона и девијација, који се подразумијевају.

Нелинеарне трансформације у функцији времена увијек су могуће, штовише и пожељне. Али нас занимају законитости, а знамо да има изузетака. Након кише понекад долази сунце, а понекад опет киша. Кад бацамо коцку (која још увијек има 6 страница), вјеројатност да ћемо бацити шестицу увијек је једна шестина, а ви можете филозофирати колико вас воља.

Ево, ни аутор више не зна зашто је написао ову цртицу. Јер све нам је познато, па таутолошки расправе траже само људи који не знају како другачије потратити вријеме.

Слава им.

НЕСТАШИЦА

Живели су далеко једно од другог. Обоје су били писци и осим што су писали некада за себе, некад за друге, водили су и неку међусобну игру писања. Она се састојала у томе што су једно од другог куповали речи. Тако су бар они то звали. Једом би она њему рекла да јој напише песму и он би то учинио, а онда би се ценкали око износа, понекад чак и око валуте. Слично би радио и он када би потраживао њене радове намењене само њему. Наравно, није могло бити речи ни о каквом материјалном добитку, јер су зарађивали једно на другом, али се пре свега одлично забављали. А онда су се једног дана погодили као обично око цене и она је чекала да јој стигне прича од њега коју је наручила. Понекад је знао да касни дан – два, али сада је прошла већ читава недеља. Она је уредно платила сваку реч. А он је био човек од речи, мислила је. Испорука никад није стигла. Он је остао без речи.

СИТНИЦЕ

Гледајући љубавни филмић синоћ, сетио сам се како ја уопште и нисам био запрошен. Уговорно смо ступили у брак. Није било изненађења, прстена и суза радосница, срећног загрљаја... Није ми жао што нисам доживео тај тренутак. Сваки пут кад би ме неко питао „како те запросила“, одмахнуо бих нехајно руком. Није ме ни пренела преко кућног прага. И није свет пропао због тих ситница. Ко шиша формалности.

ИЗНЕНАДНА ПРИЧА

Враћам се трчећи из дућана. Купио сам пиво, флашу црнога, флашу белог, „кока-колу“ и неки мултивитамински сок који је наводно најбољи. И боље му је да је најбољи за толике паре.

Нисам је питао шта воли да пије. Кад смо излазили по кафићима пила је углавном све, али данас није дан за експерименте. Требало би да дође за пола сата. Назад. После два месеца повремених излазака са друштвом бићемо сами. Попићемо мало, погледати неки филм: у једном тренутку, кога се касније нећемо сећати, усне ће се спојити.

Позвао сам лифт, али у земљи Србији ништа не ради. Стомак ме завија. Осам спратова ме дели од WC-а. Бојим се да нећу да стигнем. Овако се ваљда осећају жене пре порођаја. Два прста отворене, могло би да крене сваки час, али још се ништа не дешава. Не усуђу-

јем се ни да помислим на пар савршених сисица у својим рукама.

Тотално сјебана уживанција.

Владимир Спремо

МОЖДА

Она и он се воле. Јако и често. Стално се држе за руке, за ноге..... не бирају за шта. Не бирају место. И годинама тако. Технику вођења љубави дотерали су до савршенства. А чувају се. Предузимају строге мере. Увек. Ништа не планирано не сме да им се деси.

Мајко, мамаааа.

Оче, татаааа.

Дозива и вапи нерођено дете. Њихово. Нада се и стрепи.

ГАРО

Ноћ. Невиђелица. Ни прст пред оком. Ни даље од носа.

Касарна. Урушена. Разјапљена. Моћи симбол. Царске. Пропале.

Браниоци. Прага домаћег. Залегли. Иза зидина. Дебелих. Наклачињали ватру. Мету. Пуру. Посну. Бискају ваши. Пегаве.

Браћа. Затурили титовке. Наопако. Мраком заогрнути. Подилазе. На одстојање. Блиско.

Бомбе јекнуше. Талијанске. Пушке цикнуше. Петометке. Пушкомитраљежи се загрцнуше. Бредини. Ноћ се проломи. Од брда. До мора.

Јуришлије. Нагарише. Ћикане натиснуше. До Косе. Кржаве.

А онда. Мук. Језовит. Гониоци се повукоше. На Брдо. Црвено. Брадоње се успеше. На Брдо. Бојање. Између њих. Провалија.

Мате. На земљи. Ничијој. Рафал навођени. Гласом командантским. Направи свиралу. Од грла. Белог.

Стана Јованова. И Петруша Стојанова. Удовице. Ратне. Страх презреше. У зоре цик. Рукама голим. Заче-прљаше. Гроб изниче. У Долу. Плитком. Стручак засадише. Смиља.

Керови домаћи. Стрвинари постадоше. По разбојишту се посукаше. Гаро извуче руку. Са ширитима. И звездицама. Комесарским.

Мајка пресуди. Без призива. Видак изврши. Без поговора. Састави пушком. Међу очи. Молећиве.

Црви. Гојни. Миле. С Мата. На Гара. Пас. И човек. Судбину поделише. Ратну.

ОМАСЕН УЛАЗ

Догегео је некако до улазних врата и ослоњен на леву руку плашљиво позвонио. Да није у колима кључ заборавио, тихо би се увукао и заспао непримећен. Вре-ло поподне и спарно вече хладио је лозовачом, од које се много знојио.

Водњикавим очима указа се непознати у шорцу, го до појаса и сав длакав. Маљава рамена се испречише, а брава пред киселим задахом двапут шкљоцну и остави изненађење у ходнику. Овог пута сам је врата откључао. Из кола је понео и тешку металну цев, о коју се повремено, као на штаку ослањао. Дочекаше га устајали мирис куваног пасуља и парче хлеба на столу.

- Где је? – бесни повик исече тишину уснуле собе.

- Шта?...Ко? – буновни женски глас неста у шкрипи кревета.

- Онај у гаћама – цев је тражила непознатог.

- Лези и спавај будало пијана...И сто пута сам ти рекла да гвожђурије у кућу не уносиш!

Мамурна глава се питала откуд цев поред кревета у спаваћој соби. Ничег се није сећала, па ни да је био пијан. Због глупог сна да се у стан уселио чупави мајмун из зоолошког врта и да је неко измешао улазе помисли да не би било лоше да уграде интерфон.

Слободан М. Стефановић

ЕРОТСКИ ДОЖИВЉАЈ УГОСТИТЕЉСКЕ РАДНИЦЕ МАРИЦЕ

Кад није била на радном месту, угоститељска радница Марица, била је заљубљена у господина Маринка В.Д. шофера директора кафане „Шоферски рај”. У изнајмљеној соби, у поткровљу Марица и Маринко су легли у кревет. Она је на себи имала само наушнице, а он, није имао наушнице. Имао је само велике нокте на ногама.

Ох, драги!

Ох, драга!

Ох, најдражи!

Ох, драга!

Ох, најдражи!

Ох, драга!

Ооооох...најбржи!

ИСПРЕД ЗИДИНА ПАРНОГ МЛИНА

На прузи СЕГЕДИН-КИКИНДА-ТЕМИШВАР далеке 1857. године пројурио је први воз из Париза, преко Беча и до Софије па пут Истамбула...непрестано тутњајући точкови на шинама у оба смера. Тако било кад у Топчидеру убили књаза Михајла Обреновића. Данас, у тој пустоши, једино укопана парњача испред штације остала је да сведочи о протоку три века кад се путовало кроз Европу.

И у центру вароши, у курији где некад било седиште диштриктског магистрата ко да хуче бунтовни ветрови из терезијанског времена. „Све зарад милитарске оданости бејасмо банда са тог ритског иберланда” – записао Милош Црњански. Ту, на северу Баната, и барон од Рудне заједно са акционарима млин „Данфил” озидао да отад жене вазда обредне лебове месе који стижу чак испред Кинеског зида, носећи Војводину целу у коферима.

ВРЕМЕ

Неколико дана није излазио из куће, није то баш толико страшно, сваком се догоди да није добре воље, да је депресиван или неспреман за нови дан, или неколико. Проблем се јавио када је требало да одабере дан за излазак, шта га је чекало тамо, да ли се нешто променило или је све остало исто, као онога дана када је престао да комуницира са спољашњим светом. Поуздано је знао да је напољу лето, да се на главном тргу играју деца, возе мале аутомобиле и купују балоне испуњене хелијумом. То га није много радовало јер нити је имао деце, или је бар тако само мислио, нити је сам био дете.. Помислио је да је веома глупо радовати се деци када немаш много додира са њима, лагано устао, пришао прозору и угледао милионе пахуља како лагано падају и стварају бели прекривач у дворишту. Отворио је прозор, узео мало снега у руку и помислио како је у њему превише влаге и да се неће дуго одржати. По хладном времену не вреди излазити била је његова задња мисао пре него што се ушушкао у топли кревет и заспао.

ПРАВДА

- Извин'те, – упитах пролазника, – тражим Палату правде?

- Не бих знао да Вам кажем.

- Упитах другог, трећег, четвртог... Зачудих се што нико не зна где је то велико здање, а знадох да је близу. Најзад добих одговор:

- Палата правде?! Каква правда?! Мислите на суд? Само право још двеста метара.

НИ ЗА САТИРУ

Баш пред укрцавање нешто искрсну, морасмо у маленој одаји да причекамо аеродромски аутобус. То, богме потраја, почетни жагор се утиша, но из тишине разговетно разабрах: директор једне важне фирме (знам зверку са ТВ) пожали се свом сапутнику: Ух, ако ово потраје, заболеће ме леђа, мучи ме кичма ових дана. Забезекнух се кад их погледах, посумњах и у вид и у слух: сапутник се саже и подметну своја леђа као столицу: Извол'те, директоре, ја сам баш здрав, седите слободно док...

Не, сав најежен помислих готово гласно, ово не може у сатиру, читаоци би се згрозили од ове морбидне полтронске којештарије.

Срећом, позваше нас у авион...

Роберт Г. Тили

ПЕСНИЧКЕ ИСТИНЕ

Стала је да креће да ме лагано свлачи, а на мој упитни поглед тихо ме упитала: „Зар не желиш бити вољен?” Не жели свако бити вољен. То је једна од многих предрасуда и општих места у људским заблудама. Јер, јако је тешко бити вољен.

Много теже него – волети.

То зна сваки песник.

НЕСТАЛА РЕЧ

Пријавили су ми нестанак једне речи у мојој причи.

„Негде је нестала!”, кажу ми, и не знамо где да је више тражимо! Изгубила се, а да није оставила траг за собом”.

Тражих је доста дуго можда годину, или две...ни-сам сигурна.

Упитах себе: „Да ми није негде промакла и не слу-тећи да је тражим толико упорно?

Надала сам се да ћу је угледати међу ужурбаним пролазницима, изнемоглим просјацима на улици, на блиставо чистим изложима, у мору побеснелих аутомо-била.

- О, па где ли се само изгубила?

Осећам да ми се смеје подругљиво, иза леђа, јер гу-бим стрпљење...

Али сасвим ненадано, моја несташна реч, сама, без икаквог подстицаја је дошла, пришла ми, стидљиво, и рекла своје цењено име које тражим у својој глави. Ни-сам се љутила, јер толико ми била потребна, па кад год дошла...

Била је то НАДА.

СУБОТА ПОПОДНЕ

Јутрос ми је замирисао фиш паприкаш. На пијаци сам купио доста разноврсне рибе. Навукао сам пиће и почео динстати лук. Набавио сам и доста вина, вратио сам се у продавницу и купио још вина, и по које пиво увек зна да зафали, па нека га нек са нађе.

Динстао сам и динстао и цугао лозу са пивом. Присетио сам се журки на којима смо радили фиш. Тада видех да нема музике. Одврнуо сам Стоунсе до даске. Све фаце из прошлости са којима сам јео фиш суботом поподне су ми марширале кроз главу.

Поставио сам тањире и чаше за већину њих који су ми били на неки начин драги и пустио Флојде, да видим да ли звуче као некада. Пријали су много више. Пијуцкајући вино, сркао сам паприкаш, био је савршен. Музика је била потаман, вино је било потаман, једино што друштва није било, само врела пара која је излазила из њихових тањира. Након две, три порције завалио сам се у столицу и запалио цигарету.

Где су нестали сви ти људи?

ПОСЛЕДЊИ ЗВУЦИ ДВОСОБНОГ СТАНА

Врата зашкрипе док их затварам. Главом закачим шкољке које висе са плафона и које дуго након тога пријатно звоне док се љуљају и сударају. Фрижидер дрнда, а замрзивач зуји. Пси у даљини лају, хрчак у близини хрче, WC котлић гргуће, миш грицка, а радио ради. Прозор лупка на промаји, славина капље, телефон

звони - неко је позвао погрешан број. Новине шушкају, учинило ми се да чујем термите како грицкају нешто дубоко испод мене у поду. Звуци саобраћаја продиру кроз зидове.

Тротоаром пролази човек с механичком ногом. Гласно лупа ногом и штапом. Деца галаме јурцајући за лоптом која удара ритам, птице певају на сав глас, а у соби одвратни сат чије су казаљке у облику ножа и виљушке неуморно, монотono и неумољиво откуцава баш сваку секунду која прође... звуци двособног стана, само звуци... леп почетак перфектног дана за рибу банану.

ПЛАНИНА

Сањах велики сан. Планину серпентина. Наврх њеног Врха беше Камен. Планине Мала Планина. Загледам се у Њу препознавши себе да сам го до изнад појаса, већ скоро сав из небеског мора вадио фрагменте Помпеје о којој су на Земљи говорили да беше само сан, мит и легенда.

МЕЋУ НАМА

Ја теби. Ти мени. Он њима. Они њему. Тако функционише ова земља. Од привреде до културе.

Ја омогућим твојој кћери да преко везе заврши факултет. Мада плава глупачица не зна честито ни да чита.

Ти мени, преко својих познанстава, запослиш сина. Мамину мазу. Од тридесет и кусур година. Лењивца од формата.

Он њима омогући специјализацију у иностранству. Преко реда. Ван здраве логике. Мимо памети. Без икакве потребе. Онда они њему набаце плавушу. Расну медицинарку. Приде трособан стан. Плаћен новцем здравственог осигурања.

Ђока Марку издајствује пензију преко рока. Потом Маркова веза на царини прогледа кроз прсте Ђокиним камионима. Цариник после од Марка и Ђоке добије конверте. Пуне кеша, као што је ред, даје шефу.

Светислав помаже Мири. Мита намешта Весни...

Све је међу нама.

Милош Ћипранић

ПЛАНЕТЕ ФИЛОЗОФА ТОМАСА РИДА

Ако све планете добијају светлост од Сунца, и окрећу се око њега, округле, у истој равни, правцу као Земља, онда су јој идентичне. Те се запитајмо да ли је Сервантес, пишући универзалну биографију свих ствараоца дубоко у тамницама Аргмазиља де Албе, украо део наше душе, скривеног Дон Кихота?

АРАПСКИ МЕСЕЦ

Када нас Месец омами да лутамо ходницима сећања, запитам се да ли је ово месец кога је Ибн Батута, чувени светски путник и географ, сањао изнад Арабије, где се пустиња спаја с небом? Можда је то и тајновити Месец кога је гранадски гитариста заробио у своју песму, говору тишине? Осветљава ли пут кроз мрак Сицилији, тамнокосој девојци што тумара жаловима Средоземља? Је ли месец обојен димом опијума првих асасина неумољивог сечива? Он је сведок лажи и истина које историја није никада убележила. Да ли је Месец оно што је некада био?

ОНА

Воз се спуштао са брда и улазио у станицу. Ваздух беше врео и грло се сушило. Он је седео на клупи крај излаза на перон. Кад воз стаде из њега изађе Она. Сиђе на врели шљунак и упита, мада никог није било у близини: „Има ли неко упаљач? Страшно је вруће, али морам да запалим”. Хаљина – бела, скоро провидна, лепршала је као на ветру, и ако ниоткуда не беше ни дашка.

Чим је погледао у њеном правцу, осетио је да ју је већ негде срео. Сколи га нека изненадна милина, неописив осећај блискости. Који трен касније милину замени језа и тело му задрхта попут листа у олуји, неконтролисано и немоћно. Железничар даде знак возовођи да крене. Она му лагано махну, као да брише зној са чела, и врати се у вагон. Воз настави пут.

И дан-данас кад заврши своју смену он изађе на перон и седне на исту клупу на исто место. Док ветар пирка и отире му зној са чела он у десној руци стеже неупотребљаван упаљач и чека. Кад се воз коначно појави и Она изађе прићи ће и припалиће јој цигарету, а затим је, најнежније на свету, ухватити за руку и рећи:

- Крени са мном. Дошао сам да те вратим у свој сан.

Бранко Ђурчић

ПИСМО ИЗ ПАКЛА

Ево овако Вам то изгледа. Експресним возом било је врло угодно путовати. На станици се појави доброћудни брка који нас одведе у собе.

Имао сам поглед на црвену, ужарену реку. Било је топло, али све собе имале су клима уређаје. Појави се брка да пита је ли све у реду. Ја га упитих где је газда Луцифер.

- Верујте, господине, он је у свима нама.

Изашао сам из стана и видео да су овде сви атлетски грађени. Упознах једну згодну девојку. Дошли смо у мој стан. Рече ми да сам лош љубавник. Увредих се. У тањиру се појави лимун. Она га поједе. Касније сам јој рекао да има мале груди. То је била лаж, али она се наљутила. Зато ја добих сочан лимун. Схватих механизам. Овде се људи хране вређањем. Увреде је било тешко наћи јер су сви били без мана. Девојка остаде трудна. Родила ми је 3 кг лимуна које смо брзо појели. Заједно смо 228 година. Живи се, ништа нарочито... Како је доле?

БОЛ

Бол. Осећам бол дубоко у себи. Ван границе разумевања, ни од куда, створио се тај проклети бол.

Још увек је у мени и осећам како ме раздире полако и креће се према срцу. Грчим се и обавијам руке око себе. Спуштам их на стомак и осећам да у мени букти ватра. Нека недефинисана сила која у мени разара немилосрдно. Не знам имали смисла мислити о овоме јер не могу јасно да кажем шта је то у мени. Не могу јасно да дефинишем то. Стога нећу више ни да размишљам о томе. Престаће. Знам да хоће.

ЦЕХ

Смрт је прво посетила кафецију, комшију са почетка улице. Онда је, прескочивши раскршће и кафану „Фонтана жеља”, закачила бициклисту, комшију који је пошао да утоли своје жеље. Затим је воајерски свратила на крај улице, по власника „Фонтане” и узела га из љубавничиног наручја. Потом, све тако косећи, вратила се на раскршће, скокнула у „Фонтану” и шеретски, четвртом комшији, дозволила да за столом искапи последњу чашу.

Сад дрхтимо.

У страху од следећег потеза косилице, „Фонтана жеља” – затворена. Пресушила.

ЉУБАВ

Спремајући плакар у купатилу, наилазим на заборављену коверту, но одмах се присећам садржаја и тога да сам то – по ко зна који пут заборавила. На коверти из Немачке, са теткиним рукописом, а татином адресом, датум – 14. IX 1993.

Време инфлације, када је килограм кромпира био једну марку, а боља плата пет марака.

Дар, без и мало рђе, десет година надживео дарованог.

У коверти, петнаест жилета платиниум. Огољени и залепљени на картон селотејпом, да се одмах види шта је.

Са мирисом родитеља, опет их у исти плакар враћам.

ЧОВЈЕЧЕ, НЕ ЉУТИ СЕ

- Што ћемо с њом? – рече она замишљено, задржавши коцку у руци.

- Не знам – рече он тихо. Бојао се да она не добије трицу и поједе га.

- Нитко је неће – рече она, вртећи коцку у руци.

- Да. Нитко неће женке због младих – рече он, загледао у њену руку.

- И мени је доста утапања – рече она и баци коцку.

- И мени – рече он. Нестрпљиво је чекао да се коцка заустави.

- Нетко мора то учинити – рече она одлучно и поједе једину његову фигуру која је била у игри.

- Зашто си ме појела? – рече он горко.

- Јер сам добила трицу. Нисам ваљда могла појести саму себе? – рече она пријекорно.

- Можемо је оставити негдје! – рече он. Бацио је коцку и одмах добио шестицу. Био је весео и због шестице и због могућег рјешења. Сад ће он њу моћи појести.

- Нитко је не би узео јер је ружна. Угинула би од глади – рече она. Знала је да ће јој он ускоро вратити. Добила је само двојку.

- Тако би поживјела још који дан – рече он. Био је све расположенији јер јој се приближио због петице коју је управо добио.

- Још који дан муке – рече она. Била је жалосна јер је опет добила двојку.

- Човјече, не љути се! – рече он весело. Добио је петицу и избацио њену фигуру из игре.

БАЛИСТИКА У ОРИЈЕНТ-ЕКСПРЕСУ

Ветар ми мрси ретку, гелом силовану косу, и односи из ње милионе перутавих другара! Чланковита композиција воза без увијања увија око обронака; нагнут кроз прозор, посматрам трома брда, камен и пругу у кривинама...

Изненада приметих и монструозно велику капљу пљувачке како се устремљује ка мом лицу. Неко из првог вагона хотимице је заборавио у ваздуху...

Хитрином на којој би ми позавидио чак и Чак Норис (но, рис и и остале мачкасте животиње ипак би то извеле мрвицу хитрије) избегнем је, на несрећу колеге – посматрача са наредног прозора.

Пенушава камиказа закуцала му се у празно место где понекад обитавају бркови; мањи део пљуске се трен раније одвојио од главног пројектила и завршио сурово набијен на оштре шиљке трепавица... Још стигнем приметити и да личимо!

Сад, није баш изгледао као пљунути ја, али је свакако био пљунути он!

Пошкопљеник је узвикнуо нешто што је означавало народни израз за сексуални чин, стављајући при том мајку произвођача у улогу замишљеног објекта. Затим је бесно отпљунуо даље...

Штафета нефалусоидног облика брзо је нашла следећег носитеља...!

РЕКЛАМА

Колико преваре, подлости, лицемерја... има у само једној реклами. Тим људи, стручњака, психолога је ту да реклама има своју сврху, да се производ прода, по сваку цену. А ту цену скупо плаћамо ми потрошачи. Не мислим овде на новац, већ на испрани мозак, на изгубљено време...

Она, реклама, убедиће вас да баш вам то треба и да без тог производа не можете. Психолози су проучавали људски мозак и знају колко толко како функционише. Довољно знају да вам га рекламом исперу, нарочито ако сте пасивни, у стресу или пак тужни. А такви смо у већини.

„Узми три, плати два”, „још мало па нестало”, „црвена боја”, „фина амбалажа”, „сви то купују, зашто не и ви”, „специјална цена само сад”, секси девојке су у готово свакој реклами... све то утиче на вас мозак уколико га још имате.

Док гледате рекламе на ТВ-у, у ваше поштанско сандуче је већ улетело прегршт реклама...

Ова прича није реклама. Ја немам ништа на продају.

СКЛАПАМ ОЧИ...

Ваздух је мирисао на влажну земљу, полу увело цвеће и отопљени восак. На овом месту ваздух увек тако мирише. Осим када пада киша. Тада од запушеног носа ништа не може да се осећа.

Високи мушкарац одвојио је поглед од натписа у који је зурио и окренуо се снебивљивом младићу.

- Слободно приђи. Знам колико си је волео.

- Ја нисам никада...

- Знам да ниси. Она није ни сањала да је тако нешто могуће. Али то је било неизбежно. Уосталом, погледај све ове људе.

Младићеве тамне замагљене очи клизнуше преко уплакане гомиле, а потом се вратише на мушкарца чије се лице згрчи у неуспешан покушај осмеха.

- И она је волела тебе... Или боље речено, волела је и тебе.

- Али је тебе изабрала!

- Није. Баш зато што није могла да изабере мене, одлучила се за треће решење.

САН

Сваке ноћи долазим и гледам је како невинно спава. Мала и немоћна. Плава коса се увија на њеном јастуку. Затворени капци, чувају искрени поглед детета и те, претпостављам, тамно плаве очи и тај, сасвим сигурно, топао поглед, који никада нисам могао да видим.

Осећам како ми дрхти срце од жеље да је загрлим и туге јер знам да то никада нећу моћи.

У рату сам био три године. Глад, бука, хладноћа и смрад су ми тада сметали много више од те бесконачне људске глупости која је прожимала цео свет у коме сам био.

Лина је добила ћерку. Када сам то сазнао био сам пресрећан...

Седим у мраку. Гледам још једном по соби да запамтим распоред њених играчака.

Сећам се оне кишне ноћи у рову када сам видео змаја на небу. Видео сам како је тачно прелетео изнад моје главе. Чуо сам како је замахнуо својим великим крилима... Тај звук, као кад је моја Лина тресла велики бели столњак после ручка, то је најтоплији, најпријатељскији звук који сам чуо. Змај је летео јако ниско и скоро да ме је погледао, када сам осетио како се моје тело одваја од мене и како ме више нема.

Јутро се полако увлачи у собу, носећи са собом мирис свежег хлеба. Морам да идем...

АРГУМЕНТИ

- Ја мисл...
- Ма, шта имаш ти да...?!
- Чекај, бре...!
- Сад ћ...
- А, ко с...?
- Пустите ме д...!
- Хајде, ћут...!
- Ниси фер...
- Ја теби не упадам у...
- Ти мене стално пре...
- Ја те пажљиво слуш...
- Не могу да дођем до ре...
- Ти?! Па ти уста не затв...
- Само ти говор...!
- Нормално. Ти си своје рек...
- Поштовани гледаоци, било је ово још једна ТВ-еми-
сија у којој су у протеклих деведесет минута своје ста-
вовне изнели министри и посланици, чланови владајућих
и опозиционих странака. На вама је да на основу свега
што сте чули одлучите за кога ћете да гласате. Чији су
аргументи били убедљивији, ви ћете про...
- Ја хоћ..
- Завеж...!

ОТВОРЕНО ПИСМО

Господо из уредништва државне телевизије, прину-
ђени смо да вам упутимо отворено писмо због вашег

некоректног и крајње непрофесионалног односа према нашој странци. И раније смо вам писали и протестовали, али ви сте терали по свом, решени да нас уништите. Због вашег перфидног извештавања постижемо све лошије резултате на изборима. Ако не промените уређивачку политику, обратићемо се за помоћ невладиним организацијама, независним медијима и страним амбасадама, а ако буде требало, заказаћемо демонстрације испред ваше зграде и захтеваћемо оставке челних људи телевизије. Ви ћете, знамо унапред, јавити да се окупила шачица демонстраната, али то нас неће одвратити од намере да поручимо домаћој и страној јавности шта мислимо о вашем информисању.

Дакле, последњи пут тражимо да престанете да нашег председника пуштате уживо у вашим емисијама, а поготово да то не чините у ударним терминима!

ПРИСОЈДАН

Нисмо знали да смо се родили у међави. Најсуровијој међави црногорског сјевера. Мене је отац „бацао кроз прозор” а она је „свима спавала у крилу”. Прича се и дан-данас да је била послушна и фина.

Учитељ нам није дозвољавао да се састајемо. И моји и њени родитељи у свему су га подржавали. На цедуљама сам јој слао домаће задатке, али, њене су оцјене биле боље.

Писао сам и пјесме у њено име које је често награђивано. Пјесме потписане мојим именом никога нису занимале.

По завршетку средње школе све смо се ређе виђали. Она се скрасила у Босни, а ја у Србији. Родила је двоје дјеце, а ја ниједно.

Поклонио сам јој своју књигу преко заједничког пријатеља. Није ми познато да ли је што прочитала, нити, да ли је нашла себе у пјесмама?

Није се огласила ни кратким „хвала”, ни писмом нити телефоном.

„Свашта је проживјела у тој Босни...” рекла ми је њена стрина. „Ни о сину који је носио твоје име нема трага... а камо ли о књизи беспослице...пјесниче Присојдана”.

АУТОРИ

Августин Љубиша (1988, Нови Сад), пише кратке приче; заступљен у зборницима; живи у Новом Саду.

Алвировић Глигов Алекса, живи у Београду.

Антонић Бранко (1953, Опатија), дипломирани правник; пише кратке приче; живи у Херцег-Новом.

Атанацковић Ненад (1976, Крагујевац), апсолвент филозофије; живи у Крагујевцу.

Аћимовић Љиљана (1978, Београд), апсолвент права; пише песме и приче; заступљена у зборницима; збирка кратких прича „Приче из шоље”; живи у Београду.

Бакић Тања (1981), дипломирани филолог (енглески језик и књижевност); живи у Подгорици.

Беговић Рајна (1939, Скопље), лекар; објављене књиге: хаику дневник „Црвено небо” (2001) и роман за децу „Бела ждребица и Кицино магаре” (2002); добитник је бројних иностраних и домаћих признања за хаику, ваке и сенрју; заступљена је у светској и домаћој антологији хаику поезије; сарађује с домаћим и иностраним часописима; живи у Београду.

Беленки Марјан (Марьян Беленький) живи у Русији.

Бергер Ирена (1983), студент економије, професионални астролог.

Божих Милана (1981, Глина), пише поезију и кратке приче; заступљена у зборницима.

Војиновић Душан (1952, Банатски Соколац), дипломирани политиколог; пише песме, афоризме, кратке приче и епиграме; заступљен је у антологијама и зборницима; књиге песама: „Желим да вас чешће виђам” (2003, група аутора), „Вечита гама слободе” (2004, група аутора); књига

афоризама „Дођох, видех, побледих” (2006); живи у Београду.

Врцељ Александра (1979, Сомбор), дипломирани инжењер архитектуре; живи у Сомбору.

Вукадиновић Иван (1974, Београд), инжењер организационих наука; пише научну и епску фантастику, путописе и есеје; објавио роман „Вечна ватра“ (2006); живи у Београду.

Вукмировић Наташа (1974, Вировитица), апсолвент етнологије и антропологије; живи у Београду.

Вучевић Данијела (1969, Никшић), лекар; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Гајић Сузана (1974, Лозница), дипломирани психолог и новинар; пише афоризме и кратке приче; живи у Београду.

Гашић Радован, пише кратке приче.

Глишић Ненад (1972, Крагујевац), објавио четири збирке песама и један роман; живи у Крагујевцу.

Гуцул Горан (1975), студент психологије; написао роман „Катарза Желуца”; живи у Београду.

Дебељачки Татјана (1967, Ужице), сарађује с књижевним часописима; збирке песама: „Кућа од стакла” (1996), „Твоја” (2003) и „Вулкан Volcano” (2005, на српском и енглеском); живи у Ужицу.

Деспенић Ана (1983, Бања Лука), апсолвент психологије; пише приче, поезију и есеје; живи у Бањалуци.

Деспот Зоран, живи у Београду.

Додеровић Зоран (1960, Нови Сад), пише кратке приче, афоризме и хаику; објављивао у многим часописима и листовима; уређивао часопис „Хаику момент” и „Хаику

момент инфо”; објавио књигу „Заструпљена река” (2000) и „YU хаику библиографија 1928–2002”; добитник је више признања за кратку причу; живи у Новом Саду.

Едмонд Дантес (псеудоним), живи у Житишту.

Жиких Тамара (1972, Књажевац), правни техничар; пише романе, приче и поезију; добитник више књижевних награда; заступљена у бројним зборницима; сарађује с часописима и дневним листовима; живи у Књажевцу.

Здравковић Мирославски (1973, Алексинац), дипломирани агроном; добитник више награда у области поезије; секретар књижевног клуба „Велимир Рајић” у Алексинцу; живи у Алексинцу.

Зелена Брада (псеудоним), живи у Београду.

Зеџ Мирко (псеудоним) (1974) живи у Великој Моштаници.

Игњатовић Ива, пише песме и кратке приче; живи у Београду.

Игњатовић Невена, живи у Смедереву.

Илић Зорица (1950, Обреновац), професор математике; објавила „Погледом кроз огледало” (1997), „Јапанска јабука” (2000), „Ружино дрво” (2004); живи у Ужицу.

Илукић Јово (1976, Аранђеловац), студент архитектуре; пише прозу и поезију; романи: „Лађа у боци” (2002), „Трострука завера” (2003), „Ана Марија ме је лудо волела” (2005) и „Луциферов апостол” (2006); живи у Аранђеловцу.

Ј, професор књижевности и лектор; заступљена у зборницима прича; живи у Земуну.

Јанковић Данијел (1980, Сисак), студент; пише приче; живи у Бањалуци.

Јерменов Јерина, живи у Београду.

Јовановић Бранислав Бане (1935, Нови Сад), новинар и публициста; дипломирао на Филозофском факултету у Београду; пише афоризме, кратке приче, есеје, драме; објављене књиге: „Види излаз па уђи” (1979), „Post scriptum” (1995), „Мрак на сунце” (1997), „Игра зглавкара” (1998), „Пера Тодоровић трагом креманских пророка” (1998), „Диња пукла” (2000), „Партија се игра до мата” (2001); сатирични игрокази „Види излаз па уђи” и „Уста пуна песка, а пекар иза врата”; уређивао је сатиричне рубрике и додатке у десетак часописа и дневних листова; добитник више домаћих и иностраних књижевних награда; живи у Београду.

Јовановић Василије, пише песме, кратке приче и есеје; живи у Београду.

Јовановић Дејан (1970, Алексинац), пише поезију, приче, хаику и романи; сарађивао с многим часописима; заступљен у више зборника; збирка поезије „Ружа Партемона” (2001) и „Крик делфина” (2004); живи у Алексинцу.

Јовановић Светлана (1979), козметичар; пише приче; живи у Београду.

Јурић Хрвоје (1975, Бихаћ), магистар филозофије; поезију и прозу објављује у бројним часописима; збирке песама: „Моје прве пјесме” (1988), „Мој свијет” (1991), „Номинатив” (1997) и „О настајању и нестајању” (2005); награђиван за поезију; живи у Загребу.

Калезић Милорад (1936, Бријестово, Даниловград – 2006), учитељ, књижевник и сликар; објављене књиге: „Жиг миља” (1972, песме), „Наследне очи птица” (1976, песме), „Царске кише” (1982, бајке), „Немушти трг” (1994, песме), „Далеко је Фуџијама” (1998, хаику), „Ехо звонова” (1998, хаику), „Стварање Ане” (1998, сонетни венац), „Шаргита на Петибору” (1999, песме за децу), „Пјесме за вичајке” (2002, песме за децу), „Тамна сунца” 2003, песме),

„Јерихонске трубе” (2004, песме), „Бела кошута” (2004, бајке и кратке приче за децу), „Померање неба : 1001 афоризам” (2004); превођен на енглески, руски и бугарски; заступљен у више антологија и зборника; био је члан Удружења књижевника Србије и Удружења црногорских писаца за дјецу и младе.

Кисо Јелица (1979), апсолвент српског језика и књижевности.

Кованцић Сања (1975, Београд) дипломирани филолог (енглески језик и књижевност); пише кратке приче; заступљена у зборницима.

Кујунџић Јелена (1958, Бастав), економиста; пише поезију, афоризме и приче; објавила књигу афоризама „Кроз сузе смех” и сатиричне прозе „Крпеж и трпеж”; заступљена у многим часописима и зборницима; живи у Мајуру.

Купидонов Дијана, живи у Београду.

Лалић-Krawicka Олга (1980, Шибеник), дипломирани филолог (славистика); пише поезију, кратке приче и драме на пољском и српском језику; сарађује са пољским књижевним часописима и са нашим електронским часописима; више пута награђивана; живи у Дукли (Пољска).

Лалић Славенка (1978, Шибеник), пише песме и приче; објављивала у пољским књижевним часописима; живи у Чистој Малој.

Лисац Дарко (1975, Карловац), новинар; пише приче; објавио збирку прича „Приче из предграђа савјести”; живи у Карловцу.

Лујак Тамара (1976, Београд), апсолвент археологије; објављивала у бројним часописима; превођена на пољски; живи у Београду.

Љубичић Чедомир (1969, Београд), објавио збирке поезије „Бензинска Драперија” (1994), „Идеолог Светло-

сти” (1997) и „Неронове шибице” (2003), роман „Пошаст у гостинској соби” (2002) и „Игуанополис” (2005); живи у Београду.

Малић Горан (1947, Београд), историчар фотографије, ликовни уметник и публициста; пише поезију и прозу; добитник две награде за прозу; живи у Београду.

Марковић Весна (1982, Прокупље), студент права; живи у Београду.

Марковић Оливера (1963), професор енглеског језика и књижевности, живи у Сарајеву.

Марковски Анита, пише кратке приче.

Матић Зоран Мазос (1960), графички дизајнер; објавио је две књиге и био уредник неколико листова; живи у Параћину.

Маџар Родољуб, пише кратке приче.

Мијајловић Душан Адски (1953), пише прозу, поезију, приче и песме за децу, хаику поезију, сатиру, књижевне приказе и новинске текстове; награђиван више од 60 пута; објавио збирку песама „Несаницом до истине”, збирку прича „Калигула на кестеновом листу” и „Трошење сна”, збирку хаику поезије „Крчаг за росу”, неколико жанровских романа и новела, око 1000 жанровских прича; заступљен је у „Антологији нишких приповедача”; објављује у бројним листовима и часописима; живи у Нишу.

Миладиновић Зоран (1963), дипломирани технолог, живи у Београду.

Милаковић Ивана (1976, Београд), дипломирани драматург; пише приче и сценарија; објављивала на нашим и енглеским сајтовима; живи у Београду.

Миленковић Владица Влајче (1973, Параћин), пише афоризме, песме и кратке приче; књига афоризама „Кри-

тична маса” (2005); сарађује са часописима и радио-емисијама; заступљен у зборницима; живи у Параћину.

Милкић Ненад (1985, Лозница), студент права; пише песме и кратке приче; заступљен у зборницима; живи у Бањи Ковиљачи.

Милосављевић Љиљана (1952, Београд), архитектонски техничар; песме и приче објављује у часописима и листовима; заступљена у зборницима; живи у Смедеревској Паланци.

Милошевић Томислав (1939), члан Удружења књижевника Војводине и Удружења књижевника Србије; књиге песама: „Неке далеке очи на прозору” (1976), „Судар гласова” (1994), „Места и знаци” (1995), „Обојени круг” (1995), „Уместо епитафа” (1997), „Три живота једне песме” (1998), „Још једна кап о пролазности” (1999), „Необичан пролазак у квартету” (2001); објављивао много и у периодици; повремено пише прозу, бави се и књижевном критиком; живи у Београду.

Милутиновић Јулијана (1970), професор српског језика и књижевности; пише афоризме и кратке приче; заступљена у зборницима кратких прича и афоризама; сарађује са часописима и радио-емисијама; живи у Београду.

Милутиновић Тања (1968, Београд), професор српског језика и књижевности; пише приче и песме; заступљена у многим часописима и зборницима; живи у Београду.

Миљанић Добрана (1961, Бањани, Никшић), књиге прича: „Бајун“ (1995), „Тјескоба“ (1998) и „Искри обичајној“ (2002), збирка поезије „Ћутања и слутња!“ (2000); награђивана за прозу; живи у Новом Саду.

Миротић Снежана (1958, Панчево), бави се сликањем и писањем; заступљена у многим зборницима и часописима; живи у Београду.

Митровић Ж. Ратко, живи у Београду.

Митровић Митар (1933, Свети Стефан), доктор ветеринарске медицине; објавио је петнаест књига песама, дванаест књига афоризама, две књиге прича, једну књигу хуморески и једну књигу епиграма; превођен на девет језика; заступљен у буквару, читанкама и четрдесетак антологија; више пута награђиван; члан је Удружења књижевника Србије и Удружења новинара Југославије; живи у Београду.

Михаиловић Стеван (1932, Београд), пензионер; збирка хаибуна „Цвет и диносауруси” (1999) и хаику песама „Додир” (2004); сарадник у више домаћих и страних часописа; добитник више награда за хаику и хаибун; живи у Београду.

Мицић Милан (1961, Зрењанин), професор историје; збирке песама: „Молитве успаваној светлости” (1994), „Горка радост” (1996), „Молитве барци која одлази” (1999); објавио је више стручних књига; награђиван за приче и песме; живи у банатском месту Војвода Степа.

Мишуровић Иља, живи у Београду.

Мокан Драгана (1981, Зрењанин), апсолвент филолошког факултета; пише поезију и кратке приче; објавила збирку песама „Како ми је прошло време”; заступљена у многим часописима; живи у Београду.

Мршић Петровић Славица (1974, Врбас), преводилац; објављује приче у часописима; написала роман „Даумова Веза”; живи у Равном Селу.

Никодијевић Дане, живи у Београду.

Николић Слободан (1980, Панчево), поморски официр; пише песме и приче; живи у Панчеву.

Новаковић Катарина (1979, Београд), студент Факултета ветеринарске медицине; у сатиричницима „Етна” и

„Носорог” објављује афоризме; заступљена у неколико зборника афоризама и кратких прича; живи у Београду.

Огњановић Драган (1973, Ниш), дипломирани филолог (енглески језик и књижевност); пише романе, приче, есеје и књижевну критику; преводи са енглеског; роман „Наживо“ (2003); сарађује с бројним листовима и часописима; живи у Нишу.

Оничин Јабланов Софијана (1965, Београд), објавила књигу „Кад је свет био другачији (приче о старим цивилизацијама)”; живи у Београду.

Орловић Милена (1957, Београд), заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Орловић Михајло, новинар; објавио два романа, три збирке кратких прича и три збирке поезије; живи у Бањалуци.

Павловић Тања, преводилац за руски језик, постдипломске студије завршила у Москви, бави се етнолингвистиком, објавила више научних радова у нашим и страним лингвистичким часописима; пише поезију и кратке приче.

Папеш Раша (1947, Београд), доктор стоматологије; пише кратке приче и афоризме; заступљен је у више домаћих и страних антологија сатире; књига афоризама „Маске ликују”; живи у Крагујевцу.

Пауновић Анђелка (1952, Београд), педијатријска сестра у пензији; други секретар „Књижевне заједнице Југославије”; сарађује с многим часописима; у штампи су две књиге: „Прогонство из ембриона” (проза) и „Голе стопе” (поезија); живи у Београду.

Петрић Марко (1980, Крушевац), дипломирани машински инжењер; живи у Трстенику.

Петровић Милован Веркин (1948, Бегаљница, код Гроцке), пише афоризме, песме и приче; књиге афоризама:

„У ритму фосила” и „Востани, сер пије”; књиге песама: „Песме о љубави и осталом”, „Сећање на прагу”, „Стајаћа соба”, „Милодарје изворишта” и „Посрт”; живи у Београду.

Петровић Никола (1978), заступљен у зборницима; живи у Београду.

Печеновић Дејан (1971), машински инжењер; пише приче и афоризме и кратке приче; заступљен у неколико зборника кратких прича и афоризама; живи у Београду.

Поповић Драган (1959, Београд), дипломирани економиста; заступљен у петнаест антологија кратких прича; живи у Београду.

Поповић П. Александар (1973, Земун), дипломирани инжењер геологије; збирка песама „Огледала тврђаве” (2005); живи у Београду.

Проговац Владимир (1941, Милошевац), пензионер; живи у Смедереву.

Продановић Живко (1945, Загреб), прозу и поезију објављује у бројним часописима, новинама и зборницима у Аустралији, Хрватској, Индији, Јапану, Канади, Холандији, Немачкој, САД, Словенији, Србији и Црној Гори, Великој Британији и на Филипинима; романи „Тамара” (2000) и „Смрт у римским рушевинама” (2003), збирка приповедака „Мешуге – десет записа о жидовским судбинама” (2002), збирка научнофантастичних хаikuа „Роботи у рат” (2005); члан је Друштва хрватских писаца; живи у Загребу.

Пуача Душан (1949, Осијек), дипломирани правник; објављује приче и афоризме у многим часописима; збирка афоризама, кратких прича и епиграма „Тачна вага” (1990), збирка афоризама „Пољубац шкорпиона” (2001); живи у Београду.

Пушић Босиљка (1936, Ћуприја), студирала технологију и књижевност; сарађује с бројним часописима и ли-

стовима; заступљена у антологијама и зборницима; добитник више књижевних награда; књиге песама: „Крила исте птице” (1970), „Привид игре” (1972), „Пелин у реверу” (1975), „Руком према сну” (1975); књиге прича: „Кавез”, „Отапање” (1994), „Излет у Жањице” (2000); романи: „Отварање лутке” (1985, 2001), „Наранча и нож” (2002), „Како преживети брак” (2002, 2003), „Наранчин цват” (2004); књиге за децу: „Кога боли уво како ја растем” (песме, 2000), „Херцеговске чаролије” (сликовница, 2000), „Ружичасти делфин (приче, 2002), „Жабилијада” (стихована бајка, 2003), „Доживљаји магарчића Магића” (роман, 2004); живи у Херцег-Новом.

Радивојевић Михајло (1989, Сента), ученик; пише кратке прише; заступљен у зборницима; живи у Новом Саду.

Радојчић Александра (1969, Ужице), објавила књигу „Урбани етос” (2005); живи у Ужицу.

Радуљ Давор (1975, Кучево), економски техничар; објављен роман „(РЕ)визија у белом” (2005); живи у Кучеву.

Рајковић Светлана (1985, Алексинац), студент; пише поезију и прозу; заступљена у многим књижевним часописима; живи у Рутевцу.

Ракић Настасја (1983), студент српског језика и књижевности; пише песме и кратке приче; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Раонић Зоран (1956, Ђурђевића Тара), пише поезију и прозу; збирке поезије: „Вилино коло” (1995), „Четири мијене” (1996), „Диоба ватре” (1997), „Други круг ватре” (1998), „Дјечак у крилу” (2000) и „Иза бране” (2001); заступљен је у бројним зборницима, прегледима и антологијама, нашим и страним; члан редакција више листова и часописа; хаику поезија му је преведена на десетак језика; приредио је прву панораму црногорске хаику поезије, која је об-

јављена и на словеначком; добитник више домаћих и међународних награда и признања; живи у Пљевљима.

Раца Зоран (1972, Нови Сад), саобраћајни техничар; живи у Београду.

Рим-Живковић Љиљана, археолог; објављује у часописима; објавила је неколико књига, под својим именом и псеудонимима; члан је Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Ристић Ј. Драган (1948), професор немачког језика и књижевности; превео, између осталог, и „Антологију најкраће немачке приче”; пише кратке приче и хаику; од 1996. године је главни уредник „Хаику новина” из Ниша; награђиван; књиге хаику песама: „Из дневника једног хаиђина” (1995), „Бубице у глави” (2001), „Пчела у целофану” (2001), „Цврчак у акцији” (2002), збирка кратких прича „Каљаче и катедрале – 88 најкраћих прича”; живи у Нишу.

Ристић Смиљана (1958, Земун), доктор медицинских наука; пише романе и кратке приче; живи у Ријеци.

Рогих Херцег, пише поезију и прозу; живи у Београду.

Ројовић Драган, живи у Лесковцу.

Рудан Синиша (1978, Карловац), студент рачунарства; пише кратке приче; награђиван; заступљен у зборницима; живи у Смедеревској Паланци.

Савић Александар, живи у Београду.

Савић Светозар (1962, Никшић), доктор биотехничких наука; живи у Бару.

Савић-Остојић Бојан (1983), апсолвент Филолошког факултета; пише приче; објавио поему „Стварање истине” (2003); живи у Мионици.

Сепе Драгана (1971, Београд), новинар; пише књижевну и позоришну критику; заступљена у више зборника

кратких прича; приредила је хрестоматију „Златна књига светске књижевности” (1999), збирка кратких прича „Укус живота” (1999); живи у Београду.

Симић Р. Милан (1959, Велика Плана), пише прозу, драме и афоризме; објављене књиге: „Порицање стварности” (роман у причама, 2001), „Оде ми да полудим” (роман у причама, 2002), „Бели свет коначно” (роман, 2003), „Приручник за будуће мучитеље и убице” (збирка приповедака, 2003); добитник више књижевних награда; превођен на немачки и руски; заступљен у више антологија; уређује часопис за књижевност и културу „Наш траг”; живи у Великој Плани.

Симовић Мирјана (1980), економиста; живи у Београду.

Синдик Јошко (1965, Дубровник), магистар кинезиологије, проф. психологије; кратке приче, песме, есеје и драме објављивао у часописима за културу и књижевност; објавио књиге „Над провалијом” (1991), „Преокрет” (1993) и „Круховање и каменовање” (1994); циклус кратке прозе „Калеидоскопске приче о љубави и животу” објављене су и у склопу антологије „Све приче – приче непознатих аутора” (2003); живи у Загребу.

Скоко Оливера (1974, Зрењанин), дипломирани историчар уметности; објавила роман „Пераст-Амстердам”; заступљена у зборницима; живи у Зрењанину.

Спасојевић Зоран (1949), пише поезију, кратку причу, драму и сценарио; објављивао у бројним часописима; књиге прича „Одело за одлазак” (1997) и „Кратке приче без муке” (2003, 2006), књиге поезије „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998), драмска трилогија „Америка има рупу” (2003) и књига кратких драма „Резерват Србија” (2006); аутор је неколико ТВ и радио драма, комедија и сценарија хумористичке ТВ серије „За сада без доброг наслова” (2000); заступљен у двадесет антологија и зборника

кратких прича; добитник бројних награда; бави се компјутерском графиком; живи у Крагујевцу.

Спремо Владимир (1946, Младеновац), пензионер; живи у Каћу.

Средановић Мирослав (1936, Ластва код Требиња), дипломирани правник; пише афоризме, песме и кратке приче; књиге афоризама „Сто и ниједан афоризам” (2000), „Није смешно” (2001) и „Записи на кожи” (2004); заступљен у зборницима прича и афоризама; поезију објављивао у књижевним часописима; живи у Београду.

Сретеновић Александар (1957, Лајковац), дипломирани економиста; објавио збирку „Мед и казна” (2004); живи у Београду.

Стефановић Слободан (1948, Београд), дипломирани историчар уметности, пише прозу и афоризме, а бави се карикатуром и графичким дизајном; објавио је књиге „Жали се Марксу” (1989), „In vino veritas” (1992), „Степенице које никуд не воде” (1998), „Београд у Београду” (2002); заступљен је у многим зборницима и антологијама; добитник бројних награда; превођен на: енглески, руски, македонски и словеначки; живи у Београду.

Стојанов Будимка (1939, Кикинда), збирке песама: „Сагорели трагови” (1988), „Кад те нема” (1989), „На ломачи живота” (1989), „Опседнута доласком таме” (1994); живи у Београду.

Стојановић Драган (1976), новинар; живи у Новом Саду.

Теофиловић Витомир (1943, Врчин код Београда), дипломирани филолог; књиге афоризама „Доле црни петак”, „Примери оптимизма”, „Државни циркус” и „Срби и остатак света”, збирка песама „Сунце изнутра” и књига есеја „Хиперборејци на Суматри”; приредио је панораму „Враг и шала. Пола столећа српског афоризма” и антологи-

ју сатиричног афоризма „Случајни узорак“; превођен на више језика; живи у Београду.

Тили Г. Роберт (1959, Суботица), новинар и публициста; објављује у многим књижевним публикацијама у земљи и иностранству, до сада објавио 19 наслова; пише поезију, прозу и есејистику; превођен на многе језике; живи у Суботици.

Томовић Лидија (1979); живи у Београду.

Тот Ференц (1959, Нови Сад), машински техничар; пише кратке приче и хаику поезију; објављивао у многим часописима широм света – у Јапану, Аустралији, Румунији, САД, Холандији, Словенији – и у домаћим часописима; заступљен у зборницима; живи у Новом Саду.

Тошић Радош – Кала, живи у Београду.

Тумарић М. Мића (1949, Нови Сад), новинар; објавио је 14 књига у 20 издања, „Десно од памети” (1982), „Отворене карте” (1989, 1992), „Мозаик” (1995), „Ја, он, они” (1996), „Време затвора” (2001) итд.; превођен на енглески, руски, мађарски, русински, словачки, македонски, словеначки, румунски итд.; добитник више награда; заступљен у неколико антологија као прозни писац и песник; члан Друштва књижевника Војводине и Удружења новинара; живи у Новом Саду.

Ћипранић Милош (1988, Нови Сад), ученик; пише сценарије и прозу; заступљен у часописима и зборницима; живи у Гајдобри.

Ћорић Ненад (1975, Лозница), дипломирани филолог (енглески језик); пише кратке приче, афоризме и поезију; заступљен у многим књижевним часописима; живи у Лозници.

Ћурчић Бранко (1980, Сомбор), апсолвент опште књижевности и теорије књижевности; заступљен у зборни-

цима кратких прича; сарађује са часописима; живи у Сомбору.

Урошевић Маја (1982, Београд), студент грађевине; награђивана; живи у Београду.

Феђвер Зденка (1950, Вуковар), економиста и стручњак за односе с јавношћу; пише песме, приче и есеје; сарађује с многим часописима; заступљена је у зборницима и антологијама; књиге песама: „У двадесетпетом часу” (1983), „Одузето време” (1989), „Време одузето” (1989), „Одроз” (2001); песме су превођене на мађарски, албански, турски, бугарски и македонски језик; члан је Удружења књижевника Војводине; живи у Сомбору.

Фунда Жељко (1950, Вараждин), дипломирао компаративну књижевност и енглески језик; књига прича „Вараждинске приче”, приче за децу „Осмијешене приче”, књиге поезије на кајкавском „Сречовњача” и „Моцартење”, књига „хаибунастих текстова” „Књига сендвича”; добитник девет награда за хаику поезију у Јапану; члан Друштва хрватских књижевника; заступљен у хрватским и међународним хаику зборницима и антологијама; живи у Вараждину.

Ходак Оливер, живи у Никинцима.

Хонић Сенад (1962, Нови Пазар), дипломирани економиста; објавио више од хиљаду афоризама; добитник неколико награда за афоризам и карикатуру; заступљен у зборницима кратких прича; сарађује с књижевним часописима; живи у Малмеу.

Чачић Ведрана (Сарајево), новинар; живи у Београду.

Чворовић Ива (1983, Београд), студент; живи у Београду.

Чотрић Александар (1966, Лозница), пише афоризме и сатиричне приче; сарађивао с бројним часописима и дневним листовима; књиге афоризама: „Даћемо ми вама

демократију” (1993), „Пета колона” (1997), „Недозвољене мисли” (2000), коаутор је књиге „Сабрани у расејању” (2002); добитник више књижевних награда; заступљен у антологијама и панорамама сатире које су објављене у Србији, Русији, Аустрији, Немачкој и Бугарској; превођен на енглески, пољски, немачки, француски, словеначки, мађарски, румунски, шпански, македонски, руски, албански, словачки и бугарски језик; члан Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Шаранчић Миломир – Леки (1955), пише песме, приче и афоризме; објављене књиге: „Јагоде са јабукових грана” (1995), „Ехо шутње” (1995) и „РобоВласници УМА” (1998); сарађивао с многим часописима и листовима; заступљен у више зборника; живи у Београду.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–36(082.2)

Алиса у земљи прича : најлепша остварења са V конкурса за најкраћу кратку причу / приредио Ђорђе Оташевић. – Београд : Алма, 2006 (Београд : Скрипта Интернационал). – 190 стр. ; 21 см. – (Библиотека Савремена књижевност / [Алма, Београд])

Аутори: стр. 173–189.

ISBN 86–84023–58–7

1. Оташевић, Ђорђе

COBISS.SR-ID 135078156